Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Dagbog
fra
det 16de, 17de og 18de Aarhundrede

BIND 1

Hr. Mads Pedersen Farstrups

Dagbog

fra 1536 til 1684.

Dagbog

fra

det 16de, 17de og 18de Aarhundrede,

forøum sammenskreven

af

Hr. Mads Pedersen Farstrup,
Sognepræst for Ulbierg og Lynderup Sogne,

og

Hr. Lauritz Arelson,
Sognepræst for Vester- og Østerbølle Sogne og Provst
i Rinds Herred i Viborg Stift.

Fra Aar 1536 til 1715 inclusive.

---

given af originalt Haandskrivt, og med Tillæg af
Forfatternes Biografier og Anmærkninger oplyst

af

Ignatius Becher,
residerende Kapellan for Biornebolm og Malle Sogne
i Viborg Stift.

Forbeten tilfalder de Qvæstede ved Anholt.

Aalborg, 1813.

Trykt paa Udgiverens Forlag,
hos Albert Borch,
Ier af Aalborg Stifts Adresse-Contoir og Bogtrykkerie.

BIND 1

Hr. Mads Pedersen Farstrups

Dagbog

fra 1536 til 1684.

Kongen

og

Fædrelandet

helliges

denne Dagbog

allerunderdanigst

af

Udgiveren.

Subskribenterne.

Aalborg Bye.

Hr. Akkermann, Carl, Klædehandler.
" Akkermann, Magnus, Kiøbmand.
" Akkermann, Wilh., Klædeh. 4 Expl.
" Andklær, Andr.
" Aron, Jacob, Kbmd.
" Barsøe, Hans, Bogholder ved Jægs Tobaksfabrik.
" Bay, Hans K., Kbmd.
" Beier, E., Handelsgartner.
" Biørn, Andr., Handelsbetient.
" Borup, Jonas, Kbmd.
" Brasch, Kapellan ved Budolphi Kirke.
" Bregendal, Peder, Kbmd.
" Bruun, C. J. M., Tegnemester.
" Bruusgaard, Handelsgartner.
" Brunes, Victor, Giestgiver.

Hr. Brunnum, Michael, ved Amtſtuen.
" Brunelycke, Tobakshandler.
" Chriſtenſen, Skolelærer.
" Chriſtenſen, Anders, Vartshuusmand.
" Chriſtenſen, Lars, Kbmd.
" Claudi, Dr. Theol., Sognepræſt til Budolphi Kirke.
" Clauſen, Comm. Sergeant ved 4de Bataillon 2det jydſke Inf. Reg.
" Dahlin, Glarmeſter.
" Deichmann, Joh., Kbmd.
" Falkenberg, Ole, Kbmd.
" Galſter, J. G., Kbmd.
" Gisdvad, Anders, Klædeh.
" Gorgius, Diſtriktschirurgus.
" Green, Thore, Gieſtgiver.
" Gyrſting, C., Bagermeſter.
" v. Görtz, Capitain ved 3die jydſke Inf. Reg.
" Haack, Dandſelærer.
" Hanſen, Jørgen, Kbmd.
" Hanſen, Ole, Kbmd.
" Haſs, H., Kbmd.
" Holm, Frans, Kbmd.
" Holſt, C. W., Handelsbetient.
" Johlin, Bedemand.
" Juul, Naemus L., Kbmd.
" Jungerſen, Peder, Kbmd.
" Kieldberg, Lars, Vin handler.
" Kiellerup, Jens, Kbmd.
" Klauen, Præſt ved Hoſpitalet.
" Klode, Parykmagermeſter.
" Koefod, N. C.
" Kongersleff, Amtsbarbeer.
" Lederthoug, Kbmd.
" Lund, H. N., Kbmd.

Hr. Lundt, Skoleinrer.
" Mejer, F., Blikkenslager.
" Melsen, Lars, Fuldm. ved Amtstuen. 2
" Müller, Gottfried.
" Møller, Erich.
" Moller, G.
" Møller, Jens, Vinhandler.
" Nielsen, Joseph, Kbmd.
" Norbech, Chr., Kbmd.
" Petersen, Jens, ved Amtstuen.
" Philipson & Lipmann, Handelshuus.
" Poulsen, Skolelærer.
" Preetzmann, Justitsraad og Toldinspekteur.
" v. Qvistgaard, Lieutn., til Nordahl.
" Rosenkilde, D., Handelsbetient.
" Saurbier, Hans Andr., Kbmd.
" Schaltz, Jørgen, Kbmd.
" Schlerup, Spr. til Frue Kirke, Stiftsprovst.
" Schierup, N., Handelsbet.
" Schiønning, Vagermester.
" Schünemann, Jacob, Vinhandler.
" Soetmann, Vogholder ved Sukkerraffinaderiet.
" Sommerfeldt, A. R., Kbmd.
" Springborg, Lars Chr., Grosserer.
" Sødring, Christen, Kbmd.
" Sødring, P. H., Kbmd.
" Tauber, Em., Rector.
" Tausen, Peter, Vagermester.
" Theil, Fuldmægtig paa Stifts-Amts-Contoiret.
" Thestrup, F., Conrektor.
" W..... E.
Wedel-Jarlsberg, Juliane, Comtesse.

Hr. v. Wegener, Kammerherre, Major og Chef for det jydske Jægerkorps.
" Wilchen, M., Skrædermester.
" Windjng, Christian, Tobakshandler.
" Winkel, Søren, Kbmd.
" Winther, Jens, Handelsbetient.
" Wolter, Klædefabrikant.
"Ørn, Niels, Handelsbetient.

Aalborg Stift.

Hr. Abel, Sognepræst til Volstrup og Hørby, Amtsprovst.
" Albrechtsen, J. C., Spr. til Børglum ꝛc.
" Asmussen, J. J., Spr. til Albech og Vaar.
" Balzersen, P., Skudehandl. i Kiul.
" Bech, A. F., Spr. til Alsted og Biergbye paa Mors.
" Bentzon, N. L. C., Spr. til Snedsted.
" Bisrn, Christ., Spr. til Bedsted og Grurup.
" Bisrn, Chr. Frid. Schnell, Spr. til Jerslev og Vesterbrøndeslev, Præsp. h.
" Bonne, J. G., paa Lund i Mors.
" Brandt, P., resid. Kapell. i Thisted og Spr. til Skinnerup.
" Brasch, C. W., Spr. til Hillerslev og Kaastrup.
" Brummer, N., Sognepr. til Sønderhaae og Hørsted.
" Brønnum, til Halsladegaard, Oberkrigskommissair.
" Carstensen, J. P, Spr. til Hassing og Villerslev.
" Cortsen, P. H., Spr. til Aggersborg.

Hr. Eeg, Spr. til Veſter- og Oſtervandet, Provſt.
" Fuſſing, L. C., Sognepræſt til Horne og Asdahl.
" Gierlsff, Sognepr. til Hvidberg og Lyngſoe, Provſt.
" Graah, K., Spr. til Visbye og Helthorg.
" Hald, Spr. til Kiettrup og Gisterrup.
" Hall, Ole, Landmaaler i Nørre-Sundbye.
" Haſſelbalch, J., Spr. til Leerup og Tranum.
" Holſt, Chriſtian, Spr. til Hiardemaal.
" Hoyer, Kn. Chr., Spr. til Nors og Tved.
" Jacobſen, Apotheker i Nyekiøbing.
" Janſen, Spr. til Saltum og Huune.
" Janſen, C., Spr. til Brouſt og Svenſtrup, Provſt.
" Jelſtrup, L., til Møllegaard.
" Jenſen, Th., til Asdahl, Befalingsmand.
" Jordhoy, L., Spr. til Underſted og Karup.
" Kanneworff, S. H., Sognepr. til Aabye og Bierſted.
" v. Kiſtulff, til Aggersborggaard, Capitain.
" Klingbye, L., Befalingsmand.
" Mahler, C. B., Spr. til Hundborg og Jannerup.
" Mathiaſen, Cand. theol., Huuslærer paa Klersgaard.
" Meyer, C. C., Spr. til Flade og Sønder-Draabye paa Mors.
" Milling, til Schaarupgaard.
" Müller, And., paa Jegerum.
" Møller, N. W., paa Birkelſe, Cancelli-Aſſeſſor.
" Mønnich, Claus, Spr. til Ruuberg, Provſt.
" Miſſen, Fuldmægtig paa Amtſtuen i Hiørring.
" Obel, P. A., Spr. til Hals, Amtsprovſt.

Hr. Obel, Ole Frid., Spr. til Tolstrup og Steenum, Provst.
" Omann, S. J., Spr. til Vester- og Øster-Hassing.
" Østermann, Spr. til Sondberg og Odbye.
" Pontoppidan, Børge, Sognepr. til Rhar, Handsted og Virbe.
" Prior, D. C., Spr. til Hundstrup og Østerild.
" Rafn, Spr. til Huurup.
" Rasmussen, paa Bundgaard, Kammerraad og Overbefalingsmand.
" Ring, til Nørre-Elkiær, Befalingsmand.
" Roth, P., Spr. til Sulsted og Aistrup.
" Rostrup, Thyge, Khmd. i Hals.
" Rost, S., Sognepr. til Aasted og Skierum, Præp. hon.
" Schierring, til Ormholt.
" Selmer, J., Spr. til Helligsse og Giettrup.
" Smith, Christian Julius, Spr. til Sennels.
" Sse, N. C., Spr. til Jegindse.
" Teilman, Jens, Spr. til Elling og Tolne.
" Thagaard, Kammerraad og Sandflugtscommissær i Thisted.
" v Theil, T. C., Lieutn. ved 2det jydske Inf. Reg., tant. i Kiul.
" Thomsen, H. J. N., Spr. til Bland.
" Wulff, P. W., Spr. i Hiøring.

Omegn af Aalborg i Viborg Stift.

Hr. v. Ahrenstorff til Visborggaard, Kammerh.
" Almstrup, Spr. til Rold og Vebbestrup.
" Fangel, J., Forvalter paa Vildmosegaard.
" Fangel, N. T., Spr. til Gudum og Lillevorde.
" Foss, til Ovegaard.

Hr. Færch, S., til Vivebroegaard.
" Glud, til Dragsgaard.
" Hansen, Inspecteur paa Nørlund.
" Huulegaard, til Ridemands Mølle.
" Ibsen, N., paa Raakildegaard.
" Juel, Baron til Refsnæs.
" Kaae, i Bælum Nørgaard.
" Kiær, Forvalter paa Buderupholm.
" Larsen, til Hjelevgaard, Oberkrigskommissær og Overbefalingsmand.
" Lyngbye, Forvalter paa Randrup.
" Mortensen, N., Bogholder paa Lindenberg.
" Mourithen, Forvalter paa Restrup.
" Nørgaard, til Høstmark.
" Rosenbeck, L. C., Inspecteur paa Gudumlunds Fabrik.
" Rosencrantz, Baron til Villestrup.
" Rosenkilde, Spr. til Astrup, Roskrup og Storarden.
" Schmith, til Lundbyegaard.
" Spanggaard, til Villestrup Mølle, Kammerraad og Landvæsenskommissair.
" Sørensen, Administrator ved Gudumlunds Fabrik.
" Testrup, M. C., til Wiffertsholm.
" Thygesen, til Randrup.
" Wassard, Sognepr. til Hiis, Hørbye og Dorstrup.

Løgstør og Omegn.

Hr. Baj, S., Spr. til Farstrup og Alstrup.
" Biørn, Peder, Kbmd.
" Bojer, Jens, Skræder i Borregaard.
" Carstens, paa Gunderupgaard.
" Celius, J. C., i Stistrup Mølle.

Hr. Christensen, J., til Hendrup.
" Fischer, Christ., Kbmd.
" Kristrup, Hans, Kleinsmed.
" Gravlev, Christ., Kirkesanger og Skolelærer i Vindbæks.
" Hansen, til Krastrup.
Hansen, J. M., Jomfrue paa Bisrnsholm.
Hr. Hansen, P., til Hornumbroemølle.
" Haugtorn, Mort., Kirkesanger og Skolelærer i Overlade.
" Hvass, Spr. til Vilsted og Vindbæks.
" Hvass, Christ., Kbmd.
" Jensen, Hans, Snedker i Ranum.
" Jepsen, Niels, Kbmd.
" Kiærulf, til Gunderupgaard.
" Kiær, Svend Christensen, Lods.
" Krog, Niels Knudsen, Lods.
" Lassen, Mads, i Trend.
" Lund, Th., Spr. til Kornum og Løgsted.
" Lunge, And., Kbmd.
" Lunge, P. M., Kbmd.
" v. Lüttichau, til Vilsted Mølle, Capitain.
" Mortensen, P., i Vandsted, Medhielper.
" v. Mylius, til Bisrnsholm, Capitain og Kammerjunker. 6.
" March, Lars Christian, Kbmd.
" March, Severin, Kbmd.
" Pedersen, Christen, Tømmermand.
" Sabolin, H. P., Sognepr. til Strandbye, Bisrnsholm og Malle.
" Sand, Bertel, Kbmd.
" Scharling, Herredsfoged.
" Schougaard, N., til Gundersted gaard.
" Sisrup, A., Kirkesanger og Skolelærer Ranum.
" Sund, Anders, Reebslager.

Hr. Sørensen, Th., i Lundhuset.
Thorning, Spr. til Næsborg, Oudrup og Salling.

Ribe og Omegn.

Hr. Asp, Christian, Kbmd.
" Asp, Math., Kbmd.
" v. Balvig, Lieutn. og Consumt. Inspecteur.
" Bassesen, Cancellieraad og Byefoged.
" Bering, Spr. til Sebberkloster og Lundbye, Amtsprovst.
" Clemmen, Møller i Ribemølle.
" Færch, N. A., Kbmd.
" Færch, N. N., Kbmd.
" Gierlev, Birkedommer i Disrup.
" v. Glud, A., Capitain og Ridder.
" Hinnerup, Jens, Kbmd.
" Holm, Forvalter paa Lundbek.
" Holm, Peder, Kbmd.
" Hübertz, Spr. til Skivum og Giver.
" Justesen, Degn i Ribe.
" Kold, Forpagter paa Sebberkloster.
" Kold, Peder, Kbmd.
" Møller, Christ. Jensen, i Halkier Mølle.
" Rasch, Jens And., Kbmd.
" Stræde, Otte J., Kbmd.
" Troyel, til Waar.
" Warburg, til Kyse.

Skive og Omegn.

Hr. Bendtsen, G., Spr. til Lime.
" Biørn, Jacob, til Grinderslevkloster.
" v. Bülow, til gl. Skivehuus, Generalmajor.
" Essendrop, Auditeur og Byeskriver.
Hioreh, C., Jomfrue hos Frøken A. de Lassøn.
" Hirschnach, Forpagter paa Eskiær.

Hr. Holm, Farver.
" Jungé, P. J., Spr. til Hem, Hindborg og Dalbye.
" Kierulf, H., Spr. til Balling og Velling.
" de Lasson, Etatsraad.
de Lasson, A., Freken.
de Lasson, K., Freken.
Hr. Leth, Jens Hoyer, Spr. til Skive og Resen, Amtsprovst.
" Lund, L., til nye Skivehuus.
" Mehl, Johannes, Spr. til Lem og Veibye.
" Melchior, L. M., Sognepr. til Brøndum og Hvidberg, Provst.
" Poulsen, Lars, i Gudum ved Holstbroe.
" Qvistgaard, Iver, til Nørgaard.
" Qvistgaard, Peder, til Langesgaard.
" Rieter, Sognedegn til Grinderslevkloster og Grønning.
" Ring, N. R., Posterpediteur.
" Rosendahl, R. H., Sognepr. til Nedding og Kreiberg.
" Schade, J., Spr. til Oddense og Otting.
" Siemsen, Apotheker.
" Spliid, O., Spr. til Grinderslevkloster og Grønning.
" Stengel, Distrikteschirurgus.
" v. Thomsen, til Østergaard, Capitain.
" Voetmann, P. M., Kbmd.
" Ørum, L., Spr. til Haasum og Ramsing.

Viborg og Omegn.

Hr. Asfens, E. C., Spr. til Hvelevkloster.
" Bastrup, Sangfører.
" Bierregaard, H., Spr. til Hiermind, Lee og Hjorthede.
" Bjørn, Forpagter til Strandet.

Hr. Blich, L. H., Spr. til Uldbjerg og Lynderup
" Bloch, Dr. Theol., Biskop, Ridder, 2
" Brandt, Christian, Spr. til Bjerregrav, Aalum og Tanum.
" Degen, Dr. Philos., Rec
" Dinesen, L., til Volstrup.
" Dinesen, Kield, til Nørbekhovedgaard.
" Friis, C., Landsoverrets-Assessor,
" Gisrup, Niels, Degn i Uldbjerg.
" Hansen, paa Elsborggaard, Landinspekteur,
" Holm, N. L., Spr. til Louns og Alstrup.
" Kielsen, M., til Lykenfeld.
" Luplau, L., Spr. til Tostrup og Roum.
" Lykke, Sagfører.
" Mynrad, D., Spr. til Østervelling, Helstrup og Grendsteen.
" Munch, T., Spr. til Bering og Mammen.
" Møller, C., Sagfører.
" Ove, N., Spr. til Vindum.
" Rhode, G., Spr. til Langaae, Torup og Vinge, Provst.
" Rosendahl, Chr., Spr. til Tiele og Vinge.
" Sadolin, N., Past. vic. til Nørbek, Sønderhek og Lysten.
" v. Schaumburg, General-Krigskommissair
" v. Schuchardt, til Nøragergaard, General-Krigskommissair. 4.
" Sinding, C. L., Cand. Theol., paa Fusingøe.
" Stabell, paa Hrregaard.
" Stiernholm, Forpagter paa Ørslev-Kloster.
" Tostrup, Søren, i Vesterris, Krigs- og Landkommissair.
" Thellgaard, N., Spr. til Vinkel og Rind.
" Thierbye, Spr. til Ullitz og Foulum.
" Winther, C. H., Spr. til Giedsted og Fieldsøe.

Hr. Winther, R. A., Spr. til Dürup og Steenild, Provſt.
" Wolder, Jens, Spr. til Giesum og Teſtrup.
" Hrum, Jacob, Spr. til Hrum, Viſkum og Veirum, Amtsprovſt.

Aarhuus Bye og Stift.

Hr. Aaſtrup, Stadshauptmand i Randers.
" Andreſen, Chr., Spr. til Hylcke.
" Arntzen, O., Spr. til Sønderviſſing og Voerladegaard.
" Asmuſſen, M., Spr. til Them.
" Aspach, M., Spr. til Veilbye.
" Bagge, S., Spr. til Ouſted og Taaning.
" Bæſtrup, A., Adjunct ved Cathedr. Skolen i Aarhuus.
" Bay, Kbmd. i Randers.
" Bendtſen, F. C., Spr. til Rye.
" Bloch, J. C., Spr. til Almind og Lysgaard.
" Borup, T. A., Spr. til Aale og Tørring.
" Brahm, Spr. til Giesſing og Nørager
" Breſchner, Peter, Spr. til Raarup, Provſt.
" Budtz, B. C., Spr. til Thorsager og Bregnet.
" Byberg, N. R., Spr. til Hornſlet og Roſenholms Kapel, Provſt.
" Bynch, Spr. til Tønning og Træden.
" Clauſen, C. C., Spr. til Mørke og Hylleager.
" Elmqviſt, Vogtrykker og Boghandler i Aarhuus. 6.
" Groth, Lærer ved den Tydſke Skole i Randers.
" Grundtvig, H. G., Spr. til Holbech og Udbye.
" Grundtvig, S. J., Spr. til Nørreſnede og Eiſtrup.

Hr. Gatzsche, Spr. til Horsted og Steenalts Kapel, Amtsprovst.
" Hachenberg, Kirkes. i Dalbyneeder
" Heegaard, Poul Henr., Spr. til Nordbye paa Samsoe.
" Hegelund, J., Spr. til Virring og Esendek.
" Hennings, Joh., Kbmd. i Randers.
" Hertel, C. W., Spr. til Oestertoesley.
" Hoeg, Spr. til Dalbyneder, Raabye og Esdring.
" Kruuse, Spr. til Gimming og Lem, Amtsprovst.
" Lauritzen, Spr. til Seerup og Lemming.
" Lemmiche, H., Spr. til Kousted og Raasted.
" v. Lüttichau, W. C., Capitain og Hofjunker, i Randers.
" Meyer, L., Spr. til Vinding, Brygrup og Vrads.
" Mielsch, Districtschirurg i Horsens.
" Rayn, Spr. til Vivild og Veilbye.
" Rhode, Kbmd. i Randers.
" Rosenvahl, H., Spr. til Hatting og Torsted.
" Rup, A., Spr. til Gierlev og Endslev.
" Saabye, L., Spr. til Oestbirk og Yding.
" Schmidt, Kbmd. i Randers.
" Schousboe, W. C., Spr. til Ring og Feuling.
" Schytte, C., Spr. til Klouborg, Tyrsting og Glastrup, Provst.
" Secher, til Esdelingholm, 4.
" Thygesen, C., Spr. til Christrup og Harebek.
" Wittenborff, Spr. til Linnerup og Hammer.

Fyhns Stift.

Hr. Boesgaard, i Longelse paa Langeland.
" Finnerup, til Svendborg paa Langeland, Krigsraad.

Hr. Hempel, Boghandler i Odense. 20.
" Mathiesen, i Lykkebye paa Langl., Telegrafinspekter,
" v. Rauda, Lieutn. i Longelse paa Langl.
" Wilhielm, P., Spr. til Snsbe og Stoense paa Langl.
" Voigt, Spr. til Maglebye paa Langl, Provst.

Lollands og Falsters Stift.

Hr. Boisen, P. O. Biskop, Ridder. 2.
" Dalhoff, P., Spr. til Onslev og Eskildstrup paa Falster.
" Grundtvig, O., Spr. til Torkilstrup og Lillebrende paa Falst.; Provst.
" Halse, J. C., Spr. til Kippinge og Brarup paa Falst.
" Palndan, C., Spr. til Kirkebye og Sønderalslev paa Falst.
" Pontoppidan, Spr. til Bogse.
" Schiern, Spr. til Halsted og Aunede paa Lolland, Provst.
" Smidt, Spr. til Aastrup paa Falster.

Kiøbenhavn og Sælland.

Hr. Engelstoft, Justitsr. og Prof. Hist. 4.
" Jensen, Christian, Cand. Theol.
" Jensen, H., Spr. til Soderup og Eskilstrup.
" Møller, Jens, Prof. Theol.
" Pleisner, Christian, Cand. Theol.
" Reingaard, J., Spr. til Sønder-Jernløse og Søstrup.

Forerindring.

Skiønt nærværende Dagbog, eller Samling af Danske Nationale blandede Notizer, i mange Henseender er meget ufuldkommen, dels formedelst de mange lidet betydende og korte Anmældelser især af ældre Tildragelser, dels og formedelst de store og hastige Spring, hvormed de første 140 Aar ere giennemløbne, troer jeg dog, at den, dette uagtet, vil for flere være ligesaa underholdende, som Efterretningerne siden blive flere og mere interressante, besynderlig for den Egn og Kreds, hvori de ere skrevne. Man vil blandt andet blive bekiendt med mange af hiin Tids Geistlighed i Viborg Stift, saavelsom med mange andre

baade der og andensteds, hvis Navne og Daad for længe siden have været i Forglemmelse. I Danske Magazin 3 B. S. 306 og følg. have lignende Efterretninger faaet Sted, anseete som historiske Bidrag. Jeg troer derfor og, at disse i denne Henseende kunde have noget Værd, i Særdeleshed om nogen vilde hædre vort Stift med dets Geistligheds Historie.

Ved mit langvarige Svagheds Ophold i Aalborg i Aarene 1810 og 11 har jeg faaet Manuskriptet i Hænde. Min ædle og værdige Ven, Hr. Conrector Thestrup, laante mig blandt adskillige antiqvariske Skrifter ogsaa dette, og da jeg heri fandt et og andet, som fortiente en almindeligere Kundskab, og tillige yttrede min Lyst og Hensigt ved Offentlighed at giøre det for flere bekiendt, var han og saa god at forære mig samme. Jeg skylder ham derfor mit første Tak, saa meget destomere, som han derved forundte mig et behageligt Arbeide, til Ensomheds Adspredelse. Jeg giorde mig nu nøiere bekiendt med

Skrivtet, ved oftere at gjennemlæse og ordne det, og blev derved sat i Stand til efter min indskrænkede Stilling at give det sin nærværende Skikkelse. Jeg har intet udeladt af det, som maatte synes ubetydeligt, da muligt en anden kunde finde det erindringsværdigt, men endog søgt at indhente og give det den muligste Oplysning og Interesse. Som Indledning til enhvers Dagbog har jeg fremsat Forfatterens korte Levnetsløb, for saavidt samme har været mig muligt at samle, uden at gientage smaa Omstændigheder, som findes i Dagbogen, og hvor man baade med Manden og Skrivtet vil blive noiere bekiendt. De faa Notizer i Hr. Farstrups Dagbog, der ere udmærkede med *, høre ikke Forfatteren til, men ere med Hr. Conrector Thestrups Tilladelse udskrevne af en ham tilhørende gammel Familie-Stambog, skreven paa Pergament af Rasmus Pedersen Thestrup, fordum en formuende Handelsmand i Aarhuus, og Stamfader til den Thestrupske Familie, der foruden en i den Tid sielden Samling af 600 Bøger, eie-

de mange rare Oldsager, som den berømte Oldgrandsker Ole Worm ogsaa kiendte, men ved de Keiserliges og Svenskes Indfald og Plyndringer i Aarene 1628 og 44, bleve baade bortranede og fordærvede. Jevnfor 29 Anmærkning til Hr. L. Axelsons Dagbog. Disse Notizer har jeg her som passende indrykket, for at udfylde nogen Tomhed.

Enhver, der venskabeligst har opfyldt mit Ønske med at give mig de attraaede Oplysninger, ligesom og de, der beredvilligen have fremmet Subskriptionen, modtage her min erkiendtligste Tak. I øvrigt vilde ingen miskiende den Hensigt, i hvilken jeg har udgivet Bogen. Jeg troede ei selv at kunde eller burde høste nogen Fordeel af et Arbeide, hvori jeg havde saa liden Deel, og hvortil jeg ved en andens Godhed saa let var kommen. Dagens Tildragelser gav mig imidlertid Vink. Jeg besluttede derfor at udgive den til Bedste for de Qvæstede ved Anholt, naar de medgaaende Udgivter bleve fraregnede, og har jeg hermed tillige selv gavnet noget,

da er det ligesaa meget min Pligt som Glæde. De derfor, som nærmere have bidraget til dette Øiemeds fuldkomnere Opnaaelse ved at tegne sig for Skrivtet, modtage og her et offentligt Tak. De have ei allene viist sig som forulykkede Brødres ædelmodige Velgiørere, men endog for mig lettere befordret Skrivtets Offentlighed, og har jeg hermed paa nogen Maade giengieldt den Erkiendtlighed, jeg skylder enhver, der har fremmet mit Ønske, er jeg fuldkommen tilfreds. Den Langsomhed, hvormed det udkommer, og de Mangler, som deri findes, vilde man gunstigst undskylde og tilgive. De ærede Subskribentere, som hidtil ere mig tilstillede, folge hermed anførte. Efter disses Antal er Oplaget afpasset. Jeg maatte anføe det fornærmende, om jeg troede, at nogen ved denne Leilighed vilde fortryde paa, at Arket, i Følge Pengevæsenets senere bestemte Forandring, betales med 4 Skill. Rbpenge af dem, som uden Portoafgivt for Udgiveren afhænde Skrivtet, og med 5 Skill. Rbp. af dem, til hvilke det af Udgiveren portofrit

forſendes, naar jeg erindrer, at Forſendelſen med mere allene medtager en ikke ubetydelig Udgivt. Vilde nogen med Hensyn til Gavens Anvendelſe og de ſtore fradragne Omkoſtninger, ædelmodigen give mere, da ſkal ſamme med ſtørſte Taknemmelighed vorde modtaget, ligeſom og en offentlig Bekiendtgiørelſe engang ſkal fremviſe Regnſkabet for ſammes Bidrag, og hvorvidt mine Beſtræbelſer har lykkedes.

Ranum ved Løgſtør i Februar 1813.

Udgiveren.

Bogens Indhold.

Side.

Efterretning om Hr. Mads Pedersen Farstrup, fordum Sognepræst for Uldbjerg og Lyndelrup Sogne i Viborg Stift . 3

Hr. Mads Pedersen Farstrups Dagbog fra 1536 til 1684 . . . 11

Anmærkninger til Hr. Mads Pedersen Farstrups Dagbog . . . 45

Optegnelse paa Præsterne i Uldbjerg siden Reformationen . . . 68

Efterretning om Hr. Lauritz Axelsen, fordum Sognepræst for Vester- og Osterbølle Sogne og Provst i Rinds Herred i Viborg Stift 75

Hr. Lauritz Axelsens Dagbog fra 1681 til 1715 inclusive . . . 85

Hr. Lauritz Axelsens Tillæg til Dagbogen 217

Optegnelse paa Præsterne i Gislum (og Farsø) siden Reformationen. (Fortsættes i Anmærkningerne.) . . . 226

Om Aars og Haubro Sogne (og Præſterne i ſamme ſiden Reformationen. Fortſættes i Anmærkningerne.) . . 230
Anmærkninger til Hr. Lauritz Axelſons Dagbog (hvori Side 248 og følgende findes hiſtoriſk Efterretning om Strandbye, Biørnsholm og Malle Sogne, og Præſterne i ſamme ſiden Reformationen.) . . 231
Anmærkninger til Tillægget af Hr. Lauritz Axelſons Dagbog . . . 291
Optegnelſe paa Præſterne i Veſterbolle ſiden Reformationen . . . 331
Tillæg og Rettelſer.

Efterretning

om

Hr. Mads Pedersen Farstrup,

fordum Sognepræst for Uldbierg og Lynderup Sogne

i

Viborg Stift.

Hr. Mads Pederſen Farſtrup, Forfatter til følgende korte Dagbog eller Notitjer, er fød i Aaret 1609 i Farſtrup Præſtegaard i Sletherred i Viborg Stift. Hans Fader var Hr. Peder Svendſen, den anden lutherſke Sognepræſt til Farſtrup og Aiſtrup Sogne og Provſt i Sletherred, der døde 1635.

1632 blev han Capellan til Domkirken i Viborg, hvorfra han 1634 blev kaldet til Sognepræſt for Uldbierg og Lynderup Sogne i Rinds Herred i ſamme Stift. 1678 blev han valgt til Herredsprovſt, men hans paafalbende Svaghed og Alderdom hindrede ham i at modtage Embedet. Efterat han i 50

Aar havde været Præst i Uldbierg, og 2 Aar forhen i Viborg, i alt 52 Aar, bortrev Døden denne værdige Olding og Jubellærer pludselig om Aftenen den 18 April 1684, som var en almindelig Faste- og Bededag, da han nylig tilforn havde holdt sit Aftensmaaltid i hans Alders 75 Aar. Han havde ellers længe forhen været plaget af Gigt og Podagra. Den 28 April derpaa blev han begraven i Uldbierg Kirke, og Provsten i Rinds Herred, Hr. Carsten Christensen Schytte, Sognepræst til Tostrup og Roum, prædikede over ham af Rom. 14, v. 7. 8. Han var to Gange gift. Først med Karen Madsdatter, uden Tvivl hans Formands, Hr. Niels Mortensens efterladte Enke, der døde den 9 Juli 1665. Med hende havde han to Børn, en Søn og en Datter. Sønnen Niels Madsen blev 1671 Sognepræst for Vammen, Lindum og Bigum i Nørre-Lyngherred, men døde kort derefter 1674. I dette Aar blev Datteren Margrethe givt med Christopher Mogensen, en Broder til hendes Faders anden Hustrue, og som blev hans Eftermand i Embe-

det. Siden ægtede Hr. Farstrup den 9 Juni 1667 bemeldte Christopher Mogensens Søster, Anna Mogensdatter, hvis Fader, Mogens Christophersen, boende i Sundstrup i Uldbierg Sogn, var Ridefoged eller Forvalter ved Lynderupgaard og Eskier i Galling. Hun overlevede ham uden Børn, og blev siden, 1683, givt med Hr. Laurits Axelsøn i Vesterbolle, der har fortsat hans Dagbog, og hvor hun videre vil blive erindret. Af Hr. Farstrups øvrige Fædrenefamilie er bekiendt: 1) En ældre Broder, Hr. Svend Pedersen Farstrup, Sognepræst til Vester- og Østerbolle, død 1671. En af hans Døttre, nemlig Kirsten, blev givt med Christen Basse i Vester-Aarup i Vognsild Sogn, og døde 1695. 2) En yngre Broder, Hr. Jens Pedersen Farstrup, der blev Faderens Eftermand i Farstrup, og Propst i Slet Herred, død 1678. Hans Sønner vare igien: a) Hr. Albret Jensen Farstrup, der igien fulgte efter sin Fader i Farstrup, død 1694: b) Hr. Otte Jensen Farstrup, Sognepræst til Sebber Kloster og Lundbye, død i Bas-

mer Præstegaard 1686. c) Hr. Niels Jensen Farstrup, Sognepræst til Roslev og Rysberg og Provst i Nørre og Harreherreder i Salling, død 1707. 3. En Søster, Else Pedersdatter, givt fra Farstrup Præstegaard med Anders Mogensen i Giorup i Uldbierg Sogn. Af hendes Døttre vides 1. Kirsten, død i Viborg 1709, og havde 3 Gange været givt, a) med Jens Villadsen; b) Morten Jensen Nybro; c) Peder Oluffsen Boller, alle Indvaanere i Viborg. 2) Inger, givt 1683 med Christen Sørensen i Glerup i Vesterbølle Sogn, hvorhos jeg vil erindre, at Hr. Farstrup da i sit Embeds 51 og Alders 74 Aar selv forrettede Copulationen i Uldbierg Kirke. Fra Hr. Farstrups ovenmeldte anden Kones Broder, Christen Mogensen i Giorup, nedstammer den nuværende Giorupske Familie. Hr. Farstrup var i sin Tid en vel studeret, nidkiær og agtet Embedsmand, tillige var han velhavende og derhos velgiørende, hvilket sees ei allene af de mange paabudne store Krigsudgivter og anden Hielp, som han fortrinligen ydede for hans øvrige

Herredsbrødre, men endog af mange andre frivillige Gaver. Især viste han sin Godhed ved at opdrage og fremhielpe sin mindre formuende Families og Venners Børn. Hvad hans efterladte lidet Skrivt angaaer, da kan det vel egentlig ei kaldes nogen Dagbog, men allene nogle blant hinanden skiødesløst henkastede Notizer, der hverken have nogen synderlig historisk Værd, eller havt nogen cronologisk Orden. Hvad Tid han har begyndt, kan jeg ei tilfulde udlede, kun saa meget af et Par Steder, at han først i Kong Friderich den 3dies Tid har lagt Haand derpaa, med mindre disse siden ere indsatte, som er Tilfældet med saa mange flere. Hans Hensigt synes at have været, at ville fra Reformationen og fremdeles optegne de meest mærkelige Begivenheder, men det har ei lykkedes. Derimod har han i de 10 sidste Leveaar fornemmelig havt mere Hensyn paa hans oeconomiske Stilling, og derfor meest optegnet hvad berørdelige Udgifter Krigen med Sverrig i Kong Christian den 5tes Tid da medførte, hvilket derfor ikke uden Interesse kan læses.

Med megen Umage har jeg ſtræbt at bringe diſſe Hans i Haſt ſlet ſkrevne Notizer i bedſte Orden, og med indhagede Tillæg og tilføiede Anmærkninger oplyſt, hvad ellers for flere maatte være utydeligt formedelſt hans korte og afbrudte Skrivemaade. Hr. Laurtz Axelſon, der med ſtørre Fuldkommenhed har fortſat ham, har meget veiledet mig.

Hr. Mads Pedersen Farstrups

Dagbog

fra 1536 til 1684.

Anno 1536.

Søndagen efter Dyre Vor Frue bleve alle de 7 adelige Biſper i Danmark fangne paa een Dag, ſaa den ene vidſte intet om den anden at ſige, førend det var ſkeet. (1)

1537.

Den 26 Auguſt ere de 7 førſte evangeliſke Superintendenter her udi Riget i Vor Frue Kirke i Kiøbenhavn udi Kongens (Chriſtian 3.) og Dronningens Nærværelſe, ordinerede. (2)

1538.

Lod Hans Majeſtæt rigelig forſørge Kirker, Skoler, Hoſpitaler og Præſter med tilbørlig Underholdning, og tilſkikkede han 7 Stiftslensmænd i de 7 Biſpers Sted, ſom de Geiſtlige og deres Gods ſkulde have i Forſvar. (3)

Eodem Anno, (samme Aar) er den Danske (Kirke) Ordinantz udgaaet, som D. Pomeranus og de Høylærde i Kiøbenhavn have sammendraget. (4)

1542.

Blev Ordinantzen med 26 Artikler forbedret. (5)

1550.

Blev Biblen udsat paa Dansk og prentet. (6)

1554.

Blev Præsteskatten overgiven. (7)

1559.

Døde Kong Christian 3 paa Coldinghuus, Nytaars-Dag ad Aften. An. ætat. 55. imp. 24, blev begravet først i Odense, og siden ført til Roeskilde. (8)

1568.

Udgik Hans Majestæts (Kong Friderich 2) Mandat, at Kirke-Ceremonierne i Dan[illegible]ark skal holdes lige efter Kiøbenhavns Kirke. (9)

1569.

Udgav Hans Majestæt sit Brev, at Clereseiet er fri for al Tynge.

Den 25 Julii blev Kiøbenhavns Communitet (Closteret) stiftet for 100 Studenter.

1574.

Udgik Hans Majestæts Brev, at Professorers og Præsters Enker frit maa bruge Kiøb-

mandſkab, og vare fri for al borgerlig og Byens Tyngde. Confirmeret 1636.

Sammme Aar bevilgede Hans Majeſtæt, at Præſter og Degne maatte for en billig Afgift aarligen have og bruge Kirkens Jord og Tillæggelſe.

1577.

Den 12 April er Vor Allern. H. og Konning, K. Chriſtian 4 fød paa Friderichsborg.

1584.

Blev Luthers Bibel udſat paa Islandſk Sprog. (10)

1585.

Er Soer Skole ſtyndet af H. Maj. Frld. 2, og var Chriſtianus Macabæus den første Oeconomus. (11)

1588.

Den 4 April, ſom var en Langfredag, døde Kong Friderik 2. ætat. 54. imp. anu. paa Anderſkov. Symbola ejus bina. (hans tvende Valgſprog.) Mein Hoffnung zu Gott allein. Treu iſt Wildpret. (12)

1609.

D. 18 Mart. er Friderik 3, nu regierende Vor Naadigſte H. og Konning fød paa Haderslebhuus. (13)

1618.

Blev Præſte Calent i Dannmark affſkaffet. (14)

Regenſen i Kiøbenhavn for Studenterne, er og bygget i dette Aar.

Ligeledes ſeet en ſtor Comet paa Himmelen med en lang Svands.

D. 2 Febr. mødtes Kongerne af Danmark og Sverrig, Chriſtianus 4 og Guſtavus Adolph, tilſammen i Halmſted, og holdt venlig Conferens i nogle Dage, ſluttende en evig Fred imellem begge Riger.

1623.

Blev Hans Førſtelige Naade, nu regierendes Naadigſte Konning i Danmark, (Frid. 3.) Biſkop i Stiftet Verden.

1627.

Kom under Island 2 Tyrkiſke Skibe, ſom bortførte meget af Landſens Folk, Mænd, Qvinder og Børn.

Circa Michael. (Ved Michels Dags Tider) kom det Keiſerlige Krigsfolk ind i Holſteen og Jylland, og indtoge alle Provincerne der, Vensyſſel med.

1628.

* Dette Aar var et bedrøveligt Aar formedelſt de mange Krigsfolk og Fiender, ſom vare Landet mægtige. Dog var her got Kiøb paa Korn og Fødevare, ſaa at hvem, ſom havde Penge, kunde kiøbe 1 Skieppe Rug for 6 ß., 1 Skiep. Byg 4 ß., 1 Skp. Havre 2 ß., en Oxe for 1 Rd., en Koe 1 Rd., og ellers

Heste, Svin og andet som de umilde Menneſker ſtial og rovede fra fattige Folk, ſaa vel ſom Kobber, Tin, Meſſing og Klæder kunde kiøbes for ringe Værd, men Pengene vare alt af Landet, og udgivne til Skat.

1629.

Circa Pentecoste (Ved Pinsdags Tider) blev ſluttet Fred (til Lybek) imellem Keiſeren og Kongen af Dannmark. Og droge de Keiſerlige bort igien, efterat de havde været her noget nær udi 7 Fierding Aar, og holdt et ſælſomt Hus, ſaa det ſvier til det Barn i Vuggen ligger, mens Verden ſtaar.

1632.

Blev Guſtav Adolph, Konge i Sverrig, ſkudt i et Feldtſlag for Lytzen, 2 Mile fra Leipzig.

1634.

Blev Hertug Ulrich forrædeligen ihielſkudt. (15)

Ligeledes ſtod Prindſens, Chriſtiani V. Bilager med Magdalena Sibilla, Chur-Førſtens Datter af Saxen. (See Aar 1647.)

I dette Aar var der og en ſtor Plage og Sygdom allevegne af Børnekopper, ſaa at mange Hundrede Børn af ſamme hidſige Sygdom bleve døde.

1635.

* I dette Aar var det en gruelig ſkarp Vinter og fulgte en tør Sommer derefter.

1637.

* I dette Aar var om Sommeren en gruelig Regn og Vandløb, ſom giorde ſtor Skade.

1638.

I April ankom til Kiøbenhavn nogle Rydſke fra Rydſk Narva med en Skude, udi hvilken ikke var Søm, Jernbolter eller Jernnagler, men den var tilſammenvunden med Vidier, og var ladt med Hør. NB. Saadanne Folk med ſaadan Skude vidſte man ikke i Mands Minde at være kommen til Kiøbenhavn.

1640.

* Den 25 Febr. bleve 6 Qvinder hudſtrogne ved Ring Herredsting for Horerie. De 5 havde hver fanget 3 Børn, og den 6te havde fanget 4 imod Kongens Forordning.

1642.

* Den 24 Mai brændte Spiret paa Domkirken i Aarhuus af Lynild, og alle Klokkerne ſmeltede (undtagen den mindſte). (16)

1643.

Noget for Juul indfaldt de Svenſke i Holſteen og Jylland ved Varde under General Leonhard Thorſtenſen.

1644.

* Den 10 Januar kom de til Skanderborg, den 16 til Aarhuus, og hørtes allevegne fra mange bedrøvelige Tidender.

Den 20 Maj Kl. 3 Formidd. blev Anna Mogens Datter født i Sundstrup i Uldbierg Sogn i Rinds Herred. Hendes Fader, var Mogens Christopherſen, Ridefoged ved Lyndenuvgaard og Eskier. Hendes Moder Mette Ibs Datter. (17)

1645.

Den 13 Aug. blev ſluttet Fred (til Brømsebro) mellem Danmark og Sverrig, og da cederet Danmark til Sverrig Halland, Bleking ind og Bornholm, Victor non victus dat leges. (Overvinderen og ei den Overvundne foreſkriver Love.)

1646.

* Den 7 Dec. blev en Baad fuld af Folk mellem Ring Cloſter og Skanderborg, hvorpaa vare 25 Perſoner, Karle og Qvinder, og nogle af Qvinderne vare frugtſommelige, der vare og nogle Geiſtlige deriblant, og ingen Levende deraf kom til Land.

1647.

Den 2 Junii døde Vor naadigſte Prins Chriſtian 5 til Corbitz 4 Mill fra Dresden, ætat. 44 Ann., der Hans Førſtelige Naade var paa hans Reiſe til Suurbronden i Eger. (18)

1648.

Den 28 Febr. med. 6ta pom. (Kl. 5½ Efterm.) døde Vor naadigſte Herre og Konning, Konning Chriſtian 4, i en Alder af 70 Aar og 10 Maaneder, regierede i 60 Aar, eller ſiden han blev kronet i 52 Aar. * Og blev der ringet med alle Klokkerne her i Landet til den 18 Nov. derpaa, da han blev begravet. (19.)

1649.

Den 9 Febr. er Kong Carolus Stuart, Konge i England, Schottland og Irland, til Lunden (London) med en Øxe halshuggen i ſin Regierings Aar 24. Natus erat Ao. 1600. 19 Novemb. Epitaphium regis Angl. à Protectore Cromvel invenies. Esa. 14, v. 16, 17, 18, 19. (Han var fød 1600 den 19 Nov. Hans Gravmæle af Protector Cromvel vil man finde Eſa. 14, v. 16 ꝛc.)

* Den 21 April var det en gruelig ſtor Storm, ſom giorde ſtor Skade paa Bygninger og Huuſe og mange Tuſende Træer udi Skovene.

1650.

* Den 13 Febr. var der atter en gruelig ſtor Storm og Vind, meget ſtørre end den i forgangne Aar, hvis Lige ikke haver været ſiden Anno 1603, og var et grueligt Skovfald, og mange Huſe omblæſte baade udi Kiøb-

ſtæderne og paa Landet, ſaa vel ſom paa Herregaarde.

1653.

* Udi dette Aar efter forgangen dyre Tid haver den gode Gud ladet voxe en ſtor Velſignelſe af Jorden, baade af Rug, Byg, Hvede, Havre, Ærter, ja overflødige Nødder, Hør og fortræffelige Olden baade paa Egen og Bøgen, men hvem, ſom ei havde ſit Korn indhøſtet forend 29 Auguſt tog en ſtor Skade; thi da begyndte det at regne, og holdt ſtille ved Dag og Nat næſten udi halvſierde Uge. 1 Mark Fleſk uſaltet, ſom tilforn havde gieldt 2 ß., kiøbtes nu for 1 ß. 1 Skieppe Nødder for 10, 8 ja paa det ſidſte ikkun for 6 ß. Og paa Kornet var der got Kiøb frem for tilforn. (20.)

1654.

* Udi dette Aar var ogſaa god en Tid, ſom tilforn havde været en ond og haard Tid i mange Aar, ſaa at 1 Skieppe Rug, ſom i forrige Aaringer koſtede 3 Mk. 4 ß., kiøbtes nu til St. Olufs Dag (den 29 Juli) for 7 ja for 6 ß. 1 Skieppe; Byg tilforn 2 Mk. 4 ß., ſolgtes nu for 6 ß.; 1 Skieppe Havre, ſom tilforn gieldte 1 Mk., koſtede nu 3 ß. 1 Skieppe Ærter, forhen 2 Mk., nu ikkun 12 ß., men derimod var der dyrt Kiøb paa Ved, Kul, Tømmer, fremfor det var tilforn; og beſyn-

derligt var det dyrt for Embedsfolk, (Haandværksfolk) og Tieneſtefolk og dem, ſom tiene for Daglen.

I Juli reiſte den unge Dronning Chriſtina af Sverrig, efter at hun havde aſſagt ſig Regieringen, kom igiennem Danmark til Hamberg, reiſte videre i Tydſkland ꝛc.

Den 17 Sept. ſtod Birgitte Niels Datters Trolovelſe i Holſtebroe med Thoger Pederſen Hvaſs.

1655.

Den 10 Juni, næſte Søndag efter Pindag, ſtod deres Bryllups Høitid her i Uldbierg Præſtegaard. (21)

1656.

Den 8 Junii ſtod Anders Mogenſens og Elſe Peders Datters Bryllup i Farſtrup Præſtegaard. (22.)

1657.

Blev Feidebrev forſendt fra Danmark til Sverrig.

In Augusto kom Svecus ind i Holſteen og Jylland.

Om Vinteren bar Iſen mellem Jylland og Fyhn, item imellem Fyen og Sælland, mellem Aarhuus og Samſøe, mellem Samſøe og Kallundborg ꝛc., hvorfra Svecus 1658 gik over med ſit Krigsfolk til Fyen, Lolland, Sælland, og indtoge alle Provincerne.

1658.

Den 26 Febr. blev sluttet Fred (til Roeskilde) imellem Dannmark og Sverrig.

Svecus bred Freden igien, indfald i Sælland og belagde Kiøbenhavn den 9=10 Aug. NB. endog Hans Majestæt af Dannmark havde cederet Skaane med sine Appertinentier, Tronhiems Lehn, og Bahus i Norge.

Hollænderne ankom med en anseelig Krigsflode, og gik per Force giennem Sundet, og fægtede felicitér (lykkeligen) mod Svenskens Flode.

De Keiserlige, Brandenborgske og Polske marscherede med en anseelig Krigs=Armee ned ad Holsteen og Jylland Dannmark til Hielp. (23.)

1659.

Den 11 Febr. blev Kiøbenhavn med general Storm attacheret, Svecus mistede mange høie Officeres, og med megen Folkespilde maae vige. (24.)

1660.

Den 27 Mai blev Freden igien sluttet (til Kiøbenhavn) imellem Dannmark og Sverrig.

Ulfeld, gammel Rigens Hofmester, kommer til Kiøbenhavn i Præstelig Habit med sin Froken (Eleonora Christina), og ført til Bornholm, hvor de bleve arresterede,

1664.

Sidſt i Nov. og ferſt i Dec. blev ſeet en meget ſtor Comet paa Himmelen i Sydoſt, ſom et ſtort Riis, og vendte mod Veſten, boiende den yderſte Ende noget i Veiret.

Samme Aar for Juuleaften blev atter ſeet en forfærdelig ſtor Comet, ogſaa i Sydoſt, men Svandſen rakte ſig i Øſter.

1665.

In Martio blev ſeet en Comet udi Nordoſt, 1½ Stund for Dag, ned ved Jorden, hvis Svands var lang og ſmal, og rakte lige i Veiret.

Den 9 Julii dede min Sal. Huſtrue Karen Mads Datter.

Den 20de derpaa blev hun begraven.

1667.

Den 4 Januarii begyndtes et ſtrængt Himmel- og Jordknog (Snefog), ſom uden ſynderlig Ophør continuerede indtil den 17 dito om Aftenen.

Den 6 Jan. Hellig 3 Kongers Dag kom jeg beſværlig ridendes fra Uldbierg til Lynderup Kirke.

Den 9 Jan. var Bededag i Lynderup Kirke, ſom med ſtorſte Fare blev betient. Folk laae mange Dage indknogne.

Den 13 Jan. om Søndagen ſaadant et Knog, at jeg umuligt kunde komme til Lynde-

rup Kirke; thi der skulde have været først Tieneste. Faa Folk kom til Uldbierg Kirke.

Den 17 Jan. gjorde jeg Tieneste i Lynderup Kirke.

Den 7 Febr. stod min Trolovelse med Anna Mogens Datter af Sundstrup. Benedictus benedicat amen! (Den Velsignede velsigne det, Amen!)

Den 9 Junii stod mit Bryllup med bemeldte Anna Mogensdatter i Uldbierg Præstegaard. Dominus bene vertat amen! (Herren vende det til det Bedste, Amen!)

Den 13 Julii, en Løverdag, befandtes at være bortstiaalet af Uldbierg Kirke Messeklæder, Hagel og Særk, Vorlysene, Dreiels Alterdug, rød Kaffis (25) Kappe med Silkefryndser omkring, og et gammelt Liigklæde.

Den 14 Julii, en Søndag, befandtes at være bortstiaalet af Lynderup Kirke rød Floiels Omhæng om Alteret og Alterdugen.

Søndagen samme Dag og 2 næstfølgende (Søndage) blev udi begge Kirkerne giort alvorlig Bøn af Prædikestolen til Gud i Himmelen, at han vilde aabenbare og straffe saadanne Kirkerøvere.

4 Advent Søndag blev atter giort Bøn til Gud, at han samme Røvere alvorligen ville straffe. Text. af Ps. 109. (26.)

1670.

Den 9 Febr. døde Kong Frederich 3.

Den 29 Mart. svor udi Viborg paa Raadstuen alle Stænderne i Viborg Stift Vor Allernaadigste Arvcherre og Konge, Kong Christian den Femte, og det for 2 Kongelige Raad, nemlig Velb. Erich Krag og Christen Scheel.

Den 6 Aug. udgik Kongl. Befaling ved Missive til Biskoppen, at alle Præsterne i Dannmark og Norge skulle giere Ansegning i Cancelliet, enhver Sognepræst særdeles om Confirmation paa sit Præstekald, og det inden den 1 Dec. forstkommende, ved sit Kalds Fortabelse. NB. og gav hver Præst 5 Rd., desuden 2 Mk. til Reisepenge.

1671.

Den 2 Julii stod min Sens, Hr. Niels Madsens Trolovelse med Else Jens Datter i Vammen (Præstegaard). Samme Dag sang han sin første Messe. Dominus bene vertat, amen!

Den 3 Sept. stod Hr. Niels (Jensen) Farstrups Brylup i Roslev (Præstegaard i Salling) med Sophie Henrichsdatter. (27.)

D. 25 Octb. h. 8. antem. mortuus est frater meus carissimus Dns Svenо Petri in Vesterbölle. ætat. ann. 67. 2 mens. 3 hebdom. 5 dies. o!

(Den 25 Oct. om Morgenen Kl. 8 dede min elskelige Broder, Hr. Svend Pedersen i Vesterbolle, i en Alder af 67 Aar, 2 Maaneder, 3 Uger og 5 Dage.)

1672.

D. 31 Octb. mortua est uxor ipsius Catharina Laur. filia in Bölle, sepulta 11 Nov. ætat. 64. (Den 31 Oct. dode hans Hustrue Karen Laurißdatter i Belle, begravet den 11 Nov., 64 Aar gammel).

Den 25 Febr. (forhen) stod min Søns, Hr. Niels Madsens Bryllup med Else Henrichs Datter i Vammen. Dominus benedicat ipsis amen! (Herren velsigne dem, Amen!)

1673.

Den 6 Mart. stod Peder Thommesens Trolovelse med Maren Anders Datter i Laastrup (Præstegaard.) (28)

Den 15 April blev Mag. Peder Villadsen, Biskop i Viborg, begravet. Hannem succederede Hr. Søren Sørensen Glud.

1674.

3 Søndag efter Hellig 3 Konger var min Søns, Hr. Nielses unge Søn, Mads Nr., som tilforn var inddøbt, til Kirke. Podagra forhindrede mig derfra. Sendt 5 Sldr.

Den 15 Febr. Søndag Septuagesima var saadant et forfærdeligt Knog (Snefog) at jeg umulig kunde komme til Lynderup Kirke, hvor der skulde have været sidst Tieneste. 13, 14 Personer vare heraf Byen i Uldbierg Kirke. NB. Niels Jensen Hem giorde dog Tieneste i

Lynderup Kirke, samme Dag 10 Auditores. (Tilhørere.)

Den 15 Marts. begyndte det igien at tøe.

Natten mellem den 23 og 24 derpaa skiød Christen Haard sig ihiel paa Randrup ved Viborg. (29)

Den 9 April stod min Datters, Margrethe Madsdatters Trolovelse med Christopher Mogensen af Sundstrup. Dominus benedicat amen! (30.)

Den 19 Julii, som var 5 Søndag efter Trinit., stod deres Bryllups Høitid i Uldbierg Præstegaard. Benedictus benedicat amen!

D. 19 Septembr. h. 11. antemer. mortuus est filius meus unicus et carisſ. Dns Nicolaus Matth. in Vammen. ætat. anu. 36. minus 8 dies.

(Den 19 Sept. Kl. 11 Formiddag døde min eneste og elskelige Søn, Hr: Niels Madsen i Vammen, i hans Alders 36 Aar mindre end 8 Dage.)

Den 8 Oct. blev han begraven i Vammen Kirke.

Den 19 ditto stod der Skifte i Vammen (Præstegaard) efter Sal. Hr. Niels Madsen, og alting blev udlagt i bortskyldig Gield, saa at hans Barn Mads Nielsen slet intet bekom.

I dette Aar 1674 og følgende 75 og 76, gav hver Præst i Kobberskatten 5 Sldr. hvert Aar. (31)

1675.

Den 24 Junii efter Kongl. Befaling skal en Stykhest udredes af hver 3 Præster. Den blev leveret af Hr. Anders i Laastrup, Hr. Carsten i Tostrup og mig. Jeg lod Hesten til, de andre gav mig hver 6 Sldr. Nu udbrød det til aabenbare Feide mellem Danmark og Kron-Sverrig. Hielpe os Gud!

Den 16 Juli førte min Kone Peter Thøgersen til Viborg og satte ham i Dansk Skole til Mouritz Trappe, og lagde ham i Hans Henrichsens Huus. Dominus bene vertat! (32)

Den 15 August kom lille Maren Haard fra Herlomgaard og forblev hos os. (See 36 Anm.).

Den 21 Oct. kom Peder Thøgersen hiem igien, og havde reguet Regnskabs Bogen igiennem.

1676.

Den 27 Januar blev paabuden Krigsstyr. Viborg Stift blev deelt udi 2793 Familier, og disse igien i 10 Classer. (33)

1 Classe deles i 25 Fam. og giver hver aarligen 243 Rd. 2 Mk.

2	=	=	37 F.	hver aarl.		182	=	3 =
3	=	=	78	=	=	171	=	4 =
4	=	=	130	=	=	92	=	
5	=	=	260	=	=	61	=	
6	=	=	260	=	=	45	=	3 Ort.

7 Cl. deles i 335 Fm. hver aarl. 30½ Rd.
8 = = 412 = = 15 Rd. 1 Ort
9 = = 560 = = 11 = 3 =
10 = = 750 = = 7 = 1½ =

Udi forn. Krigsstyr ere Minds Herreds Præster (34) taxerede saaledes som følger:

Hr. Mads i Uldbierg	45 Rd.	3 Ort.
= Anders i Laastrup	45 =	3 =
= Isaach i Hersom	45 =	3 =
= Bertel i Vesterhølle	30½ =	
= Jens i Giedsted	30½ =	
= Styge i Eveldrup	30½ =	
= Carsten i Tostrup	15 =	1 =
Capellanen i Hvam	4 =	1½ =
Degnen i Vesterhølle	3 =	1½ =
Degnen i Giedsted	3 =	
Er	254 Rd.	3 Ort.

Den 15 Febr. (kom Kongl. Befaling, at) hver Præst (skulde levere) 3 Tønder Korn af hvert Slags i Magazin- og Militair-Skat. Nok hialp jeg efter Biskoppens Begiering Hr. Christopher i Gislum med 1 Tønde Rug og 1 Td. Byg. (35)

Den 25 Febr. (derpaa) fremsendte jeg forn. 6 Tdr. Korn til Aalborg med min egen Vogn.

Michel Christen Mogensen)
Jens Anders Mogensen) 1 Vogn
Jens Glerup Christen Hofmand) 1 Vogn
Christen Hissels Vogne. (36)

Rug (koſtede dette Aar) 1 Td. 10 Mk.
Byg = = 1 Td. 10 Mk.
Havre = = = 4 = 8 ß.

Den 16 Febr. kom Befaling om en Stykheſt og en Kudſk. Af hver 3 Præſter (leveres) Heſten. 6 Præſter om Kudſken eller (og at give) 10 Rd. Hr. Jens i Giedſted, Hr. Anders i Laaſtrup og Jeg vare om (at levere) en Heſt. Kiøbt hertil den 26 April en bleſſet Fux af Borgmeſter og Landſtingshører Mouritz Brunn i Viborg for 24 Sldr. Tilkom hver Præſt af Kudſkevenge at udgive 10 Mk. I alt 10 Sldr. 2 Mk.

Den 10 Mart. kom Peder Thøgerſen bort efter hans Faders Skrivelſe. Jeg gav ham 2 Sldr., 4 Skpr. Rug, ſom han ſolgte for 17 ß. Skpn., min Kone gav ham 1 Mk., en Oſt, Brød ꝛc. Gud og got Folk promovere ham!

I December kom Kongl. Befaling, at hver 2 Præſter ſkulle udmundere en Dragon, eller give 40 Rd., gik inden Januari Maaneds Udgang 1677. Den Fattige hielpes af den Rige. Hr. Carſten i Thoſtrup faaer af Hr. Mads i Uldbierg 2 Rd. Hr. Søren (Sørenſen Prip) i Veſterbølle faaer 4 Rd., nemlig af Hr. Anders i Laaſtrup 2 Rd. og af Hr. Iſaach i Herſom 2 Rd.

Den 28 Decb. blev paabuden Krigsſtyr,

som ved anordnede Commissarier skulde taxeres og sættes. Commissarierne vare Velb. Ebbe Gyldenstierne, Jens Rodsteen, Hans Juul, Christen Giedde, Steen Bilde, og Biskopen (Søren Glud.)

Theger Lassen i Aalborg til Underretning om Uldbierg og Lynderup Sogne.

1. Et Boel i Uldbierg skylder aarligen til Viin og Brød til forskr. Kirke Rug 10 Skiepper. Herligheden deraf er Høivelbaarne Hr. Peder Redzis Arvingers.
2. Ingen Anner Gaard.

Dat. Uldb. 28 Decbr— 76.

M. P. F. (37.)

1677.

Den 7 Jan. om Søndagen var saa stort et Himmel og Jordknog, (at det var mig) besværligt at komme til Lynderup Kirke, hvor der vare 5, 6 Lynderup Mænd. Med Fare tog jeg hiem igien til Uldbierg Kirke, hvor alene mødte 4, 5 af Uldbierg Bye.

Den 29 Jan. betalte jeg 30 Sldr. for Dragon-Hesten.

Den 15 Febr. leveret til Hr. Jens (Provsten) i Giedsted 3 Sldr., som Hr. Carsten i Tostrup er tillagt.

Den 19-20 Febr. var Geistligheden (i Rinds Herred) forskreven at møde i Viborg, og saa consequenter i Stiftet. Med Provsten

(Hr. Jens i Giedſted) vare Hr. Søren Prip (i Veſterbølle) og Hr. Anders i Laaſtrup, ſom efter aflagt Eed ſkulde ſige Sandhed om Enhvers Formue.

Udi fornævnte Krigsſtyr ere Rinds Herredspræſter taxerede ſom følger:

Hr. Mads i Uldbierg	15	Rd. 1 Ort.
= Iſaach i Herſom	11	=
= Anders i Laaſtrup	7	=
= Carſten i Toſtrup	5	=
= Stygs i Eveldrup	4	=
= Jens i Giedſted	4	=
= Søren i Bølle	2	=
	Er 48	Rd. 1 Ort.

Den 18 Mart. kom lille Mogens Chriſtenſen, Chriſten Mogenſens Søn (i Giorup) hid at gaae i Skole hos Chriſten Harbo (Degnen i Uldbierg) og ligge her i Huſet til Koſt. (38.)

Den 9 Juni kom Maren Chriſtens Datter Hagrd til Viborg at lære at ſye. (39.)

Den 29 Sept. kom hun hid igien, og gav jeg Syepigen 1 Sldr.

Den 3 Oct. fremſendt til (Hr. Jens, Provſten i) Giedſted Skat af

5 Ildſtæder	=	5 Sldr.	
6 Heſte og Hopper à 2 Mk.		3	=
4 Koer à 24 ß.	=	1	= 2 Mk.
Er		9 Sldr.	2 Mk.

Den 11 Oct. havde Agatha Mogensdatter paa Herſomgaard Trolovelſe med Vogn Jacobſen, Foged og Fuldmægtig paa Nandrup. Gud give Held og Velſignelſe! (40)

Den 25 Nov. ſtod deres Bryllup paa Herſomgaard. Fremſendt 7 Sldr.

1668.

Den 15 Januarii kom Kongl. Forordning, at enhver Geiſtlig og Verdslig ſkulde udgive halv Krigsſtyr, ſom er halvt ſaa meget, ſom enhver blev ſat og taxeret for den 20 Febr. 1677. Derudi tilkommer mig at udgive 11 Sldr. 1 Mk. 12 ß. udi 2 Terminer, nemlig til Martii og Junii Maaneds Udgang. Er til hver Termin 5 Sldr. 2 Mk. 14 ß.

Den 17 Jan. kom Maren Haard igien til Viborg.

Den 2 Mart. kom Kongl. Befaling, at hver tvende Præſter ſkulde udgive en Artillerieheſt, en ſtark og dygtig Vallak eller Hoppe, vel foret og ved Magt, i det mindſte 14 Palm (41), ikke under 4 eller over 8 Aar gammel; den rige Præſt at hielpe den fattige, og Heſten at holdes i Beredſkab, at den kunde vorde leveret inden Martii Maaneds Udgang.

Derpaa fulgde Biſpens Skrivelſe, at Provſten med en af de ældſte Præſter i Herredet ſkulde møde i Viborg den 19 Martii Kl. 8 paa Conventhuſet. Da blev jeg tillagt at hielpe 1 Sldr. til Hr. Jens i Barmer, og ½ Sldr. til Hr. Jens i Kornum.

Den 13 dito blev (foranførte Befaling) allernaadigſt modereret ſaaledes: At 3 Præſter ſkulde udrede forn. Artilleriheſt. NB. Da blev jeg lagt udi Lag med Hr. Niels i Heilſkov og Hr. Peder i Ørum, og ſendte jeg 8 Sldr. til Heilſkov, efter Hr. Niels's Skrivelſe, til min Anpart.

Samme Dag kom Kongl. Majeſt. Allernaadigſte Miſſive om en Forſtrækning paa Penge at laane, og da efter Biſkoppens Befaling at møde i Viborg derpaa den 11 April, enhver at angive, hvad han kunde forſtrække, og hvor jeg angav 24 Rdlr.

Specification (paa Præſternes Angivelſe i Rindsherred.)

Hr. Mads i Ulbbierg	24	Rd.
= Iſaach i Herſom	20	=
= Søren i Bølle	18	=
= Anders i Laaſtrup	16	=
= Chriſten ibidem (42)	1	=
= Stynge i Evelbrup	14	=
= Peder (Capellan) i Hvam	1	=
= Jens i Giedſted	14	=

Hr. Carſten i Toſtrup	12 Rd.	
Jacob Degn i Giedſted	1	
Chriſtopher Degn i V. Bolle		2 Mk.
Er	121 Rd.	2 Mk.

Den 21 Maj Barſel paa Herſomgaard (hos min Svoger, Forpagter Vogn Jacobſen Haard) med (hans Søn) Chriſten Vognſen Haard.

Den 6 Junii ſendte Hr. Niels i Heilſkov ½ Sldr. igien af de 8 Sldr. til Heſten. (See 13 Mart.)

Den 8 Juni ſatte jeg Mogens Chriſtenſen Giorup til Dauſk Skole i Viborg til Mouſt (Mouritz) Trapp, og lagde ham udi Hans Henrichſens Huus. Deus benedicat amen!

Den 20 Junii blev jeg af Biſkoppen conſtitueret til Provſt for Rindsherred, men for min Alderdom og Svaghed blev jeg igien forløvet fra ſamme Provſte-Embede.

Den 23 Juni døde min gode ſal. Broder Hr. Jens Pederſen Farſtrup. (43.)

Den 4 Julii derpaa blev han begraven.

Den 28 Julii kom lille Mads Nielſen Vammen hid til os og forblev her. (44)

Den 13 Oct. blev udgiven Kop- og Qvægſkatpenge 18 Sldr. 1 Mk., nemlig for

Min Kiereſte	3 Rdlr.
Drenge 2, Pige 1, a 1 Sldr.	3 Sldr.

Heste og Hopper 4, à 1 Sldr.		4 Sldr.	
2 Stude i 3die Aar à 3 Mk.		1½	=
4 Kver à 3 Mk.	.	3	=
3 Ungnødder à 12 ß.	.		2 Mk. 4 ß.
3 Kalve à 12 ß.	.		2 = 4 =
Faar og Lam 16, à 4 ß.		1	=
Sviin 2, à 4 ß.	.		8 =

Er 18 Sldr. 1 Mk.

Den 25 Octbr kom Mogens Chriſtenſen hid hiem igien.

Den 28 Nov. blev paabuden halvt Krigsſtyr ligeſom tilforn udi ſidſte halve Krigsſtyr var tareret til den ferſtkommende 11 Decbr. ufeilbarlig udgives ſkal. NB. tilkommer mig at udgive 11 Sldr. 1 Mk. 12 ß. vid. supr. 19, 20 Febr. 77. 15 Jan. 78.

Til Martini Provſtemode blev vedtaget af Provſterne, at hver Præſt ſkal give Biſpen 1 Rdlr. in Specie for hans Reiſer.

Den 8 Dec. betalte jeg 1 Rd. in Specie.

Den 11 Dec. ſtod Chriſten Ugelriſes Bryllup i Viborg. Fremſendt 4 Sldr. (45)

1679

Den 12 Jan. kom Mogens Chriſtenſen hiem til Giorup, at ſkulle gaae i Skole i Fieldſee.

Den 3 Junii ſtod Arel Mogenſens (Skov) Bryllup i Viborg. Gav jeg 4 Sldr. (46)

Den 7 Junii kom Kongl. Brev om halv Krigsstyr. Min ordinaire Contingent er 11 Sldr. 1 Mk. 12 ß.

Den 25 Junii kom atter Kongl. Brev, at 2 Præster skulde udrede en Artilleriehest, Hr. Jens i Giedsted og jeg lagde sammen i samme Hest, og blev jeg desuden tillagt af Bispen at give Hr. Gabriel i Blære til Hielp 1 Sldr. (47.) Og gav jeg Hr. Jens i Giedsted for min Anpart i Stykhesten 10½ Sldr.

Den 20 Aug. kom igien Kongl. Forordning om halv Krigsstyrs Paabud inden September Maaneds Udgang at erlægge af alle og enhver, ingen undtagen, være sig Geistlig eller Verdslig, Høi eller Nedrig, som udi forrige Krigsstyr baade paa Landet og ellers enten af Os Selv eller i andre Maader af Vores dertil forordnede Commissarier er sat og taxeret for, saa at enhvers havende Attraae og Nidkierhed deraf kunde kiendes til at befordre alle optænkelige Midler, hvorved ovenbemeldte høie Fredsværk kunde udføres til desbedre paafølgende Ro og Sikkerhed. Betalt min ordinaire Contingent 11 Sldr. 1 Mk. 12 ß.

Den 15 Oct. var Bryllup i Østergaard i Salling med Hr. Albret Jensen udi Farstrup og Ellene Niels Datter i Østergaard. Og gav jeg 5 Sldr, (48.)

Den 22 Oct. stod Bryllup i Giedsted (Præ-

ſtegaard) med Hr. Peder Anderſen Bogvad og Bergitte Jensdatter (Braſen) og gav jeg 2 Rdlr. (49.)

Den 27 Oct. NB. blev jeg ereqveret af Caſper, Lieutenant i Viberg og Gregers M. for 1 Rdlr., ſom var paabuden ſom min Contingent. Og gav jeg 3 Mk. Ereqveerpenge, og laa de her i Nat over.

Den 19 Nov. blev jeg atter ereqvert for 1 Rdlr. paabuden, og gav jeg 3 Mk. Ereqvergeldt.

1680.

Den 20 Januar døde Hr. Anders (Jenſen Reſen) i Laaſtrup, og blev begravet d. 5 Febr. derpaa.

Den 28 Jan. kom lille Mads Nielſen til Skole igien til Jens Chriſtopherſen Bundgaard.

Ved ſamme Tid døde Hr. Jens Nielſen (Braſen, Provſt) i Giedſted i hans Alders 80 Aar.

Den 8 Febr. blev jeg ereqvert for 1 Rdlr. paabuden 28 Oct. 1678, foruden 3 Mk. Ereqvergeldt.

Den 5 Sept. 13 Søndag efter Trin. bekom Peder Thommeſen et Offer.

Af Uldbierg Sogn	7	Sldr. 1	Mk. 4 ß.
Nok af mig	1	= 2	=
Af Lynderup Sogn	5	= 2	=
Er	14	Sldr. 1	Mk. 4 ß.

I samme Aar blev befalet Prindsesse-Uldstyr. Min Contingent (er 37 Sldr. 1 Mk. 14 ß., som skal betales) udi 2 Terminer. I hver Termin 18 Sldr. 3 Mk. 15 ß. af Præstetrenden af Uldbierg og Lynderup Sogne, som er Rug 50 Tdr. 1½ Skp.
Byg 18 = 3 =
Havre 4 =
Er tilsammen 50 Tdr. 4½ Skpe. Hartkorn. (50.) Og er af hver Tønde Hartkorn 24 ß. i hver Termin.

1681.

Den 10 Decbr. fremsendte jeg 2 Mk. til (Hr. Provst Carsten Schytte i) Tostrup, som Hr. Miels Riis til Reisepenge er foræret efter Bispens Intercession.

1682.

Den 13 Sept. visiterede Provsten i Uldbierg og Lynderup Kirker.

Specification
paa Kop- og Dvægskat af min Familie og Dvæg til den første Termin den 1 Dec. 1682.

Min Huſtrue . .	4½ Mk.		
1 Dreng . . .	1 =		
1 Pige . . .	1 =		
3 Heſte à 1 Mk. . .	3 =		
1 Føl		8 ß.	
3 Koer à 12 ß. . .	2 =	4 =	
2 Øxne fra 2 til 3 Aar à 12 ß.	1 =	8 =	
2 Ungnoder à 3 ß. . .		6 =	
2 Kalve à 3 ß. . .		6 =	
16 Faar og Lam à 1 ß. .	1 =		
2 Sviin à 1 ß. . .		2 =	

Er 3 Rdlr. 3 Mk. 10 ß.

Substituten Chriſten og Huſtrue 3 Mk.
Den anden Termin betales til 11 Mart. 1683.

Specification
paa paa min Familie Conſumſion, Folke- og Heſteſkat, forfærdiget til den 11 Dec. 1682.

For min Kiereſte	1 Sldr.	
1 Tieneſtedreng .	1 =	
1 Tieneſtepige .	1 =	
mine 3 Heſte .		3 Mk.
Til Folkeſkat		
1 Tieneſtedreng .		1 Mk. 8 ß.
1 Tieneſtepige .		1 =
Er	4 Sldr. 1 Mk. 8 ß.	

Den anden Termin betales til S. Hans Dag 1683.

(Atteſt.) Degnekaldet hører til Viborg

Skole, og betienes af en Substitut, navnlig Christen Christensen (Harbo), som ingen Hæste haver, men han og hans Hustrue Anne Niels Datter formedelst ringe Tillæg leve armelig.

1684 den 2 Januar er lige Extract udgiven til Axel Mogensen (Skov paa Lynderupgaard.)

1683.

Blev Præstetienden af Uldbierg og Lynderup Sogne angivne for 3 næst forgangne Aar, nemlig 1680. 81. 82. saaledes:

Rug	90	Tdr.	4½ Skp.
Byg	55	=	2 =
Havre	12	=	

deraf beløber sig i de 3 Aar den 3die Deel

Rug	30	Tdr.	1½ Skp.
Byg	18	=	3 =
Havre	4	=	(Hartkorn) (51.)

Den 15 Julii gav jeg Hr. (Provst) Carsten i Tostrup 3 Mk. for Reisen, Skriven, Instruwenter at forfærdige ꝛc.

Den 23 Aug. blev Krigestyrs Hielp paabuden og fareret af Amtsherren Hr. Christen

Scheel, Biſpen, Provſten og Herredsfogden. (Og blev Rinds Herredspræſter taxerede ſaaledes:)

Hr. Mads i Uldbierg . .	8	Rdlr.
= Styge i Eveldrup . .	6	=
= Iſaach i Herſom , .	6	=
= Peder Bogvad i Giedſted	6	=
= Carſten i Toſtrup . .	5	=
= Chriſten Reſen i Laaſtrup	5	=
= Lauritz Arelſon i V. Bolle	2	=
= Peder, Capellan i Hvam	1	=
Er	39	Rdlr.

Og haver jeg Mads Pederſen (Farſtrup) leveret mod Qvitering 8 Rdlr. til Krigshielp. Reſt 4 Rdlr. Forhøining den 10 Marts. 1684.

I November (blev befalet) at yde halv paabuden Kop- og Qvægſkat, lige ved den forrige halve Kop- og Qvægſkat, nemlig af 13 Oct. 1678, ſaaledes:

Min Kiæreſte . .	9	Mk.	
1 Dreng . . .	2	=	
1 Pige . . .	2	=	
2 Hopper og 1 Heſt à 2 Mk.	6	=	
1 Fol . . .	1	=	
3 Koer à 24 ß. . .	4	=	8 ß.
2 unge Stude i 3die Aar	3	=	

2 Ungnoder à 6 ß.			12 ß.
2 Kalve à 6 ß.			12 =
20 Faar og Lam à 2 ß.		2 Mk.	8 =
3 Svin à 2 ß.		=	6 =
1 Biestok		=	4 =
Er	8 Sldr.	= Mk.	2 ß.

Substituten Christen Harbo og Hustrue 6 Mk.

Anmærkninger

til

Hr. Mads Pedersen Farstrups

Dagbog.

(1) Efter foregaaende hemmeligholdt Raads-forſamling Løverdagen den 12 Auguſt 1536 lod Kong Chriſtian den Tredie udføre dette mærkelige Foretagende 5te Dagen efter Marie Himmelfartsfeſt, nemlig Søndagen derpaa den 20 Aug. og bleve da fængſlede følgende; Erkebiſpen i Lund i Skaane, Torben Bilde, og Biſpen af Roeskilde, Joachim Rønnov, ſom ſamme Dag vare nærværende i Kiøbenhavn, og havde holdt Giæſtebud med hverandre; Knud Gyldenſtierne i Odenſe; Jørgen Friis i Viborg; Styge Krumpen i Børglum eller Aalborg; Ole Munch i Ribe, og Ove Bilde i Aarhuus, ſom i Betragtning af hans høie Alder og Fortieneſter af Riget forſkaanedes for Arreſt, hvormed han dog ſiden bleo belagt, da han ei godvillig vilde udlevere Silkeborg Slot. De bleve alle efter given Forſkrivning om Statsroelighed forlehnede med adſkillige Godſer paa Livstid, undtagen Joachim Rønnov, der paa ingen Maade vilde bequemme ſig, men hellere beſluttede at ende ſit Liv i Fængſel, hvor han og døde i Kiøbenhavn den 1 Mai 1544, og blev begravet i Hell. Gieſt. Kirke ſammeſteds. See Millots V. Hiſt. 8 D. om den danſke Kirke Reform. pag. 393.

(2) Denne første Ordination forrettedes af Doct. Theol. Joh. Bugenhagen, ſom Kong Chri-

stian 3. selv havde tilskrevet D. Luther om at sendes til Danmark. Han havde først den Ære i samme Aar 1537 den 12 August at krone Kongen og Dronningen Dorothea, i Frue Kirke i Kiøbenhavn, hvor han siden 14 Søndag efter Trinitat. eller den 26 Aug. i det Kongelige Herskabs og Rigsraadernes Nærværelse ordinerede følgende 7 første Evangeliske Bisper i Danmark, nemlig: Frands Wormsen til Lund, Petrus Palladius til Roeskilde, Jørgen Jensen Sadolin til Odense, Mathias Skade eller Lange til Aarhuus, Jacob Skiønning til Viborg, Johannes Wandalin til Ribe, Jens Thomasen til Borglum eller Aalborg, og Gebelius Petri til Bergen i Norge, som allerede fire Aar forhen havde været Catholsk Biskop sammesteds. Man har om denne sidste følgende Anecdot: at da han som en formuende Mand samme Dags Aften ved en anseelig Forærings bilde erkiende den Umage, Bugenhagen havde havt, og dette heller ikke var havt ubelkommen, men dog meget paafaldende, skal Bugenhagen have spurgt Gebelius: "bleve de ikke alle 8 renfede, hvor ere da de 7?" thi Dagens Evangelium var just om de 10 Spedalske, og Gebelius var at ansee som en Fremmet.

(3) I Catholicismens Tid i Danmark havde enhver Stiftsbiskop sine 2 Officialer, der tillige med ham bestyrede Stiftets baade verdslige og geistlige Sager. Ved Reformationens Indførsel gik denne Indretning ind; dog sørgede Kong Christian 3. for, at alt kunde vedblive i den begyndte Orden, og enhver Mangel kunde afhielpes. Til den Ende befalede han, at de Lehnsmænd, der vare belehnede med de Lehne, hvori Stiftets Hovedstad var beliggende, skulde tillige-

med Biskopperne have Overbestyrelsen af Stiftets geistlige Sager. Til disse Lehnsmænd, den vare de egentlige Stiftslehnsmænd eller Stiftsbefalingsmænd, der og den Tid bleve kaldte Stiftsregenter, og til Biskopperne, havde man da at henvende sig i ethvert Tilfælde, der angik geistlige Sager. Denne de Verdsliges Deeltagelse heri har giennem adskillige Forandringer fremdeles vedligeholdt sig. See Hertels Aarh. Domk. Beskr. 1 D. 55 Cap. Af Mangel paa bestemte Efterretninger er det ikke let at opgive, hvilke Lehnsmænd paa ethvert af de i eller ved Stiftsstæderne beliggende Slotte have tillige været de første Stiftsbefalingsmænd. Dog synes følgende at have været det. I Sælands Stift: Anders Bilde til Sæholm, residerende paa Kiøbenhavns Slot. I Fyhns Stift: Erich Krummedige, paa Odense Slot. I Aalborg Stift: Axel Juul til Villestrup og Axelbold, paa Aalborghuus Slot. I Viborg Stift: Henrich Ranzov, paa Hald Slot. I Aarhuus Stift: Peder Ebbesen, paa Aarhuusgaard eller Kongens Gaard i Aarhuus, (de catholske Bispers Residents) i Havreballegaards Lehn. I Ribe Stift: Johan Ranzov, paa Riberhuus Slot. Og i Skaane Stift: muligen Sti Pors, som Biskop P. Palladius i Fortalen til Arvid Pedersens 3 af ham udgivne Psalmer. Kbhn. 1554, kalder Kongl. Majestæts Befalingsmand ofver Stigtens Guods i Skaane, formodentlig paa Malmøehuus Slot. Danske Magaz. 5 Deel. 346.

(4) Bemeldte Kirkeordinants udkom først paa Latin under Titel: Ordinatio ecclesiastica regnorum Daniæ et Norvegiæ. Hafn. 1537. 8.

Doct. Johannes Bugenhagen med Tilnavn Pomeranus (dansk Doctor Hans Pommer, da han var fød paa Den Wollin i Pomern) og Petrus Palladius have havt meest Deel i at forfatte den. Den blev derpaa sendt til Luther og af ham approberet, hvorefter den siden af P. Palladius blev oversat paa Dansk og udgivet i Roeskilde 1539 under Titel: "Den rette Ordinantz, som paa Herredagen i Ottensee blev overseet og beseglet, hvorledes Kirketjenesten skal holdes udi Danmarkes og Norges Riger og de Hertugdømmer Slesvig og Holsteen, samt indført til almindelig Bruug", og paa Rigsdagen i Odense samme Aar giort til en almindelig Kirkelov.

(5) De 26 Artikler, som siden bleve lagte til Ordinantsen, kaldes almindelig Articuli Ripenses, fordi de bleve forfattede paa et Kirkemøde til Ribe den 1 Maj 1542.

(6) Allerede fra 1524 havde man trykte danske Oversættelser af det hele Ny og nogle enkelte Bøger af det Gamle Testamente, men ikke nogen samlet Oversættelse af hele Biblen forend denne. See Kiøbh. Lærde Selsk. Skrivt. Tom. 1. Pag. 1. og følg. Denne første Bibelversion blev efter Kong Christian 3. Befaling forfattet af D. P. Palladius, Biskop i Sælland, Ole Chrysostomus, Jens Sinning og Johannes Maccabæus, alle 3 Doctores Theologiæ ved Kiøbenhavns Universitet. Kongen lod den paa sin egen Bekostning trykke i Kiøbenhavn 1550 i Folio, og befalede tilmed, at enhver Landsbykirke skulde anskaffe sig et Exemplar deraf til Præstens Tieneste. Fra den Tid har der for det meste været Bibler i Kirkerne. Olaus Chrysostomus blev 1517 Biskp i Borglum efter Jens Thomassen,

der resignerede, fordi han følte sig for svag til at modstaae Munkene i Closterne, han havde at trækkes med, og levede siden af Pension hos sin Søn, som var Præst i Haverslev i Øster-Hanherred, hvor han døde.

(7) Denne Skats Eftergivelse omtales i Krags Christian 3. Historie, Dansk Oversætt. 1 D. S. 376 saaledes: "Kong Christian var saa naadig, at han eftergav alle Præster paa Landet den Skat, som var dem paalagt, og allerede bragt til Colding; thi han havde paalagt hver 4 Rdlr., hvilket af de fleste paa den Tid ansaaes for at være en haard Skat." Hr. Justitsraad og Professor Engelstoft i Kiøbenhavn har havt den Godhed at forskaffe og meddele mig en Gienpart af det Kongl. Reskript selv desangaaende, som findes i det Kongl. Cancellie-Archiv, og som her følger:

Christian den Tredie ꝛc. Vor synderlige Gunst tilforn. Vidt, at som Eder vel fortænker, at Vi haver ladet Vore aabne Breve udgaae til alle Sognepræster og Sognedegne over alt Vort Rige Danmark udi saa Maade, at hver Præst skal komme Os til Hielp med VI Daler og hver Degn med I Daler. Da efterdi Vi fortænker, at der er stor Armod iblandt Præster og Degne, og mange skulle storligen forarme dennem, om de skulde samme Skat udgive, ere Vi for slig Leilighedes Skyld tilfreds, og ville forskaane Sognepræster og Sognedegne for samme Skat, og have Vi ladet Vore Breve udgaae til Vore Lehnsmænd, som have Befaling at oppebære samme Præsteskat, at dersom de have udgivet noget af samme Skat, da skulde de strax antvorde dennem samme Skat tilbage, som han udlagt ha-

ver. Det maae I give Præsterne og Degnene tilkiende over alt Eders Stigt, at de kunde vide dennem derefter at rette. Befalendes Eder Gud. Actum Coldinghuus anden Juledag Aar efter Christi Fødsel 1554.

Til Superintendenterne i Danmark. Ved at sammenligne Krags Beretning med dette Reskript finder man nogen Uovereenstemmelse; thi hiin melder kun om Præsterne paa Landet, da dette ikke synes at gjøre nogen Undtagelse; saa taler og Krag om 4 Rdlr., Reskriptet om 6 Daler, som jeg antager for 6 Slbr., der da ere ligegjeldende med 4 Rdlr., ei heller nævner Krag Degnene, der og vare ansatte som Skattepligtige. Ved hvad Leilighed denne Skat blev paabuden, har jeg ei funden, men det lader af Reskriptet, at Eftergivelsen ikke længe har fulgt efter Paabudet, som ventelig et overordentlig Statstilfælde har givet Anledning til.

(8) Kong Christian 3. Liig blev først bisat i St. Knuds Kirke i Odense, men siden, 20 Aar derefter, 1579, lod hans Søn, Kong Frid. 2. det føre til Roeskilde, hvor der sattes ham et prægtigt Monument, hvis korte og uden al Lovtale simple Gravmæle (Pont. Marm. Dan. I. 4) er nok til at gienkalde denne Danmarks saa ypperlige og giennem alle Aarhundrede udødelige Konges store Dyder og Fortieneſter af Fædrenelandet.

(9) Ovenmeldte Forordning, som er af 13 Januar 1568, findes anført i Danske Magaz. 5 B. pag. 86. Man seer deraf, at de paa den Tid i Frue Kirke i Kiøbenhavn brugelige Kirke-Ceremonier, besynderlig ved Nadverens Sacraments Forretning, skulde da være den almindelige Re-

gel, hvorefter al Kirketieneſte i Danmark maatte indrettes, og hvorved Præſternes ſelv vedtagne forſkiellige Skikke og deraf flodende Tviſtigheder ſkulde bortfalde.

(10) I Aaret 1540 udkom det Ny Teſtamente paa Islandſk, trykt i Roeskilde, 8. Overſætteren var Oddur Gottſchalkſon af norſk Adel og Famulus hos den ſidſte catholſke Biſp i Skalholt, Dymund Pouſſon. Han havde paa ſine danſke og tydſke Reiſer erhvervet ſig god Kundſkab i begge dieſe Sprog foruden det Latinſke, og tillige faaet Opmærkſomhed paa Luthers Reformation. Af Frygt for Biſkopen blev Koſtalden hans Muſeum, hvor han ſnart røgtede Kiærne, ſnart overſatte et Capitel, og naar han manglede Papir, fik han det af Biſpen, foregivende at han brugte det til at udſkrive de Biſkovelige Statuter og andre Kirkelove. Af denne Tieneſte blev han omſider kied, og reiſte 1539 ned til Kiøbenhavn og fik ſit Ny Teſtamente Aaret derpaa trykt i Roeskilde. Han blev ſiden, 1554, Laugmand i Island. Uhældig kom han af Dage, i det han druknede i en Strøm 1557. See Worms Lexicon over Lærde Mænd.

Men denne heſe Bibel-Overſættelſe have Islænderne at takke deres Landsmand, den Holumſke Biſkop Gudbrand Thorlakſon for, og ſom derfor i deres Kirkehiſtorie bliver udødelig. Denne ſag høit fortjente Mand, efter først at have været Rector i Skalholt og Præſt paa Bredebolſtad i Veſterſaye, blev 1570 Biſkop i Holum, hvor han nogle Aar derefter anlagde et Bogtrykkerie. Foruden denne Overſættelſe, der udkom 1584, Holum i Folio, og det Nye Teſtamente ſærſkilt ibid. 8., har han deels ſkrevet, deels over-

ſat over 80 Skrivter paa Islandſk, ſom ere trykte i Holum. Han var tillige en ſtor Mechanicus, og har ſom Geograf optaget et Landkort over Island, ſom Ortelius har ſtukket. Formedelſt ſin ſtrænge Myndighed i verdslige Sager blev han meget forhadt. Han døde 1627, 85 Aar gammel, efter 61 Embeds-Aar i alt. W. Lex. Giesſings Jubell. I 158.

(11) Chriſtianus Maccabæus var en Søn af D. Theol. Joh. Maccabæus. Han er fød i Wittenberg 1541. 1559 blev han Profeſſor Pædagogicus, og efter at han i 11 Aar havde været Præſes ved Sorøe, reiſte han 1597 til Skaane, blev Canonicus og Archidiaconus til Capitulet i Lund og døde Aaret derpaa.

(12) Kong Friderich den Andens egentlige Symbolum: "Mit Haab til Gud allene", udledes i den bekiendte Pſalme: "Mit Haab og Troſt og al Tillid ꝛc." af Begyndelſes-Ordene af ethvert Vers. Vildtret var en Favorit-Hund, Kongen meget afholdt. Han lod endog til Erindring om dens Troſkab mod ſin Herre paa adſkillige Mynter præge diſſe Ord: "Treu iſt Wildpret," hvorunder laae den ſkiulte Sandhed, at hans Hund fandtes mere tro end mange Mennesker.

(13) Af dette Sted, ſaavelſom af Notizen 1623 ſees, naar Hr. Farſtrup har begyndt at ſkrive, med mindre diſſe Steder ſenere ere tilſatte, ſom er Tilfældet med mange flere.

(14) Præſte-Calent (Præſtemode, Convent, paa Latin Kalendæ) beſtod i en aarlig eller oftere Sammenkomſt af Geiſtligheden i ethvert Herred, deels for at holde lærde Samtaler, deels for at give Provſten Efterretning om Kaldenes

Tilstand, og han igien lode dem vide, hvad der var passeret paa næste Landemode. Calentet holdtes ogsaa derfor strax efter samme. Man begyndte Samlingen med passende Sang og Bøn for de hensovede Brødre, udførte derpaa Dagens Hensigter, og endelig giorde sig tilgode med Mad og Drikke. Fra ældre Tider have disse Sammenkomster havt Sted. 1434 confirmerede Biskop Navne af Odense endog et Degne Calent i Fuglse Herred i Lolland, Alle-Helgens Calent kaldet, og skal endog have lagt noget Gods dertil, kaldende sig selv Medbrøder af samme Calent. See Danske Magaz. B. 3. S. 264. 1503 testamenterede Mester Hans Urne, Domprovst i Odense, til Præste-Calentgildet sammesteds en stor Sølvskee. D. Mag. I. 297. Og vare mange af disse Calenter berigede baade med faste Eiendomme og mange andre Kostbarheder, som Bægere, Kruse, Kander, Fade og Skaale med mere af Sølv og andre Apparater til Gildehuset, (Domus convivii) hvor Samlingen holdtes. Ved Reformationen giorde Kong Christian den Tredie og følgende Konger mange af disse Calenthuse til Skoler og Fattighuse, og anvendte Herlighederne til bedre Hensigter. Calenterne bleve dog ved, men fik et rigtigere Formaal. Paa Synodet i Roeskilde 1553 udgav Biskop P. Vallad. blandt andre Stykker om en bedre Kirke-Disciplin, ogsaa et om Calent, saaledes: "Sognepræster og Sognedegne skulle komme tilsammen 2 Gange om Aaret i det mindste, og handle med hverandre om Lærdomme, Levnet, Ceremonier og om alle andre Ting, som Religionen er anrørendes." Calentet vedblev at holdes i de tilbageblevne Calent- og Conventhuse, og paa Lan-

det i en af Herredets midterſte og beleiligſte Kirker. Men da dette Sted ſyntes at være noget magert, blev man ſiden enig om at holde Samlingen i Præſtegaarden efter Omſkifte. Ved denne Leilighed fik Mødet atter en nye Indretning. Enhver Broder lagde ſin Contingent. Foruden Herredets Geiſtlighed indbød man og Egnens gode Venner. Man kom nu ſammen, aad og drak, vel og ſvirede, og herved foredrog ſine Erindringer, ſaa Gieſtebudet ſelv fik Navn af Præſte-Calent. Til nøiere Kundſkab herom vil jeg af Lillelunds bekiendte Udtog af den danſke Kirkehiſtorie Pag. 148 anføre en Regning, Præſten i Everdrup 1598 tilſtillede Baarſe Herreds-præſter i Sælland paa Fortæringen, da han det Aar var Oldermand eller Magister bibendi, nemlig: 3 Tonder Roſtocker Øl à 11 Mk., 2 Tonder Landsøl à 5 Mk., Danſk og Tydſk Hvedebrød, Roſiner og Figen à 2 Pund, Safran, Peber, Nelliker og Mandler à 2 Lod, hvidt Sukker 1 Mk., 3 Potter Brændeviin, 1 Stud, 6 Lam, 20 Høns, 2 Sviin, 7 Giæs, 8 Fade Saltmad foruden andet, 1 Otting Smør, nogle Oele Hønſeæg, Hvedemeel for 2 Mk., Rugmeel 8 Mk. og foruden anden Ildebrand 2 Tonder Kul. Og at diſſe Selſkaber eller Gilder ei juſt have været ſaa hensigtsmæssige og maadeholdende, ſom de burde, og derfor ſom unyttige og misbrugte bleve forbudne og afſkaffede, ſeer man tilligemed Forbuddet af Kong Chriſt. 4. Reces desangaaende, hvor det 1 B. 1 Cap. 29 Art. hedder: "men naar Herredspræſterne foraarſages at ſamles, da ſkal det ſkee ædrueligen og i Gudefrygt i en Kirke, ſom omtrent kan ligge midt i Herredet, hvorfra enhver til ſit igien ſkal begive ſig; dog

ſkal ſammeſteds holdes Sang, Meſſe, Prædiken ſamt Børnevisitats og andet, ſom kan komme Guds Navn til Lov og Ære." Kong Chriſtian 5. har og i ſin Danſke Lov 16 Cap. 12 Art. befalet det ſamme, hvorved alle Calenter og Øde- og Drikkegilder aldeles ſkal være afſkaffede. Saaledes var Ondrup Kirke i Slet Herred endog til ſenere Tid en Convent-Kirke, ligeſom Hylleberg Kirke i Aars Herred. Dog fulgte hermed den vedtagne Skik, at den Præſt, hvis Tuur det var at forrette Kirketieneſten, tog efter fuldendt Forretning de øvrige hiem med ſig til et tarveligt Maaltid.

(15) Hertug Ulrich, Biſkop til Swerin, var en Søn af Kong Chriſtian 4. og Dronning Anna Catharina, født 1611. Efterat have giennemreiſt Holland, England og Frankrig, begav han ſig ſom Oberſt i Sachſiſk Tieneſte, hvorfra han af Churfyrſten i Aaret 1633 blev ſendt til Leiren i Sleſien til de Keiſerlige Generaler Greverne Schlick og Piccolomini, for at handle om en Stilſtand med Keiſeren. Efter at han venſkabeligen havde opholdt ſig, og en Dag ſpiiſt hos bemeldte Grever, og var paa Tilbagereiſen herfra, kalder Piccolomini ham til en Side, hvorved han blev ſtillet for et mordiſk Sværd, der uformodentlig fældede ham den 13 Auguſt 1633, i hans Alders 22 Aar. Hans Drab blev ikke uden Grund miſtænkt; thi den bekiendte General Walkenſtein, ſom havde Overkommandoen, lod ikke Snigmorderen afſtraffe. Prindſen havde juſt paa ſamme Tid Haab om at ægte en Polſk Prindſesſe og erholde Hertugdømmet Preuſſen. Hans Liig blev Aaret derpaa hiemført til Danmark og

nedsat i den Kongl. Begravelse i Roeskilde. Indskriften paa Kisten læses Pont. Marm. Dan. I. 8.

(16) Derom haves: En sandfærdig Relation og Beskrivelse over Aarhuus Domkirkes Spiirs ynkelige Undergang den 24 Mai 1642, af Hans Skønning, Klokker og Notarius Capituli i Aarhuus, trykt i hans eget Bogtrykkerie sammesteds 1642.

(17) Bemeldte Anna Mogensdatter blev 23 Aar derefter Hr. Farstrups anden Hustrue. Denne Notize er eliers indsat af Hr. Lauritz Axelson, da han ægtede hende efter Hr. Farstrups Død. Hendes Fader, Mogens Christopherſen, har til denne Dag bevaret sit Minde i Ulsbierg Sogn paa følgende Maade:

Da de Svenske Tropper i Aarene 1657, 58 og 59 giorde Indfald i Jylland, naaede de og Ulsbierg og Lynderup Sogne, hvilke de baade udplyndrede og brandskattede. Ulsbierg Sogn var da alt for fattig til at udrede den fordrede Skat, hvorfor man saae sig nødte til at angribe Kirkens Kostbarheder, som endnu vare i Behold. Til Summens Opfyldelse laante Sognefolket da af Kirken en Oblatæske eller Brødbudike af Sølv, som de siden igien, strax efter Freden 1660, ved Mogens Christopherſen erstattede ved at give en nye. Denne Æske, som endnu giemmes i Ulsbierg Præstegaard, er 10 Lod vægtig, glat og oval, 3¼ Tomme lang, 2½ T. bred, 1¼ T. høi, uden nogen Forgyldning, har et fladt Laag, der slutter i flet Fals uden Hængsler, med følgende Indskrivt paa samme: DENNE BODIKE LOD MOGENS CHRISTOPHERSEN I SVNDSTRVP GIORE PAA SIN EGEN OC WLBERIS SOGNEMENDS BEKOSTNING

ISTEDEN FOR EN BODICKE DI LANTE AF KIERCKE TIL VDGIFT TIL SVENSKEN SOM GVNDE IBSEN I TARVP HAFDE GIFVEN TIL SAMME KIERCKE 1648.

Af Mogens Christopherſens flere Børn, ſom her i Dagbogen forekomme, erindres iſær Chriſten Mogenſen, ſom boede i den veſterſte Gaard i Giorup i Uldbierg Sogn, og fra hvilken nuværende Giprupſke Familie nedſtammer, hvoraf nogle have udmærket ſig ved offentlige Stiftelſer, ſom Commerceraad Jens Giorup, den i ſin Fædrenebye Giorup haver ſtiftet et Hoſpital for 4 Lemmer. See Hofm. Fund. Tom. 3. pag. 392. 401. Tom. 9. App. Vib. pag. 22. Gunder Ibſen i Tarup eller ſtore Taarup var Morbroder til Anna Mogensdatter, og, ſom man maae ſlutte, havde været en formuende Mand.

(18) Prinds Chriſtian den 5. var en Søn af Kong Chriſtian den 4., fød i Kiøbenhavn den 10 April 1603. Udvalgt 1608. Blev hyldet udi begge Kongeriger 1610. Holdt Bilager med Prinſeſſe Magdalene Sibilla af Saren den 5 Octbr. 1634. Døde den 7 Junii mellem 10 og 11 om Aftenen 1647, der han havde levet noget over 44 Aar. Hans Liig blev hiemført til Roeskilde og henſat i Kong Chriſtian 4. Begravelſesſted. I Pont. Marm. Dan. I. 9 findes Inſcriptionen paa Kiſten anført.

(19 Faa Fyrſter have levet og regieret ſaa længe ſom Kong Chriſtian den Fierde, naar man undtager den romerſke Keiſer Auguſti, og den franſke Konge Ludvig 14. Formedelſt ſine udmærkede fyrſtelige Fuldkommenheder og høie Alder var han berømt over hele Europa, og agtet

af sine Medregentere; saa at Philip 4. i Spanien aldrig kaldte ham andet end Kongernes Fader.

(20) Saa overordentlig gode Tider, som baade i dette og følgende Aar 1654 vare paa mange Ting, ligesom i Aaret 1628, saa udmærket bedre vare endnu Tiderne under Kong Oluf, en Søn af Dronning Margrethe, da man 1381 kunde kiøbe en Tønde Øl for 2 ß., en Tønde Rug 5 ß., en Ko 3 ß., 6 Pund Smør 1 ß. I Kong Christian den Førstes Tid 1475 kostede en Tønde Rostocker Øl 9 ß. I Kong Hans's Tid 1504 var det almindelig Kiøb paa en Skieppe Rug 3 ß. Pengene vare da færre og af høiere Værd. Anderledes gik det til i Kong Oluf Hungers Tid, da det Kongelige Herskab neppe kunde samle saa meget sammen, at det kunde faae sin Juleaftens Madvere for Hunger og Dyrtid. Da Kong Christian 3. beleirede Kiøbenhavn i Aaret 1535, var derinde saa stor en Dyrhed, at en Tønde Meel kostede 40 Kroner, ja Hertug Albret skal endog have givet en Bager 100 Mk. for een Skieppe Meel, et Lam 15 Mk., en lille Hund 5 Mk., en Hesselever 3 Mk., en Krage, man fangede ved Aadsler og Lig, 4 ß., og en Skieppe Malt, hvoraf man først bryggede Øllet, og siden bagde Brød af Masken, 20 Mk. Pont. Theatr. Dan. I. 64, 2, 176. Holbergs Danm. Hist. Christ. 3.

(21) Bemeldte Birgitte Nielsdatter, ligesom og siden Kirsten Nielsdatter, givt med Hr. Anders Jensen Resen i Laastrup, vare uden Tvivl Døttre af Hr. Farstrups Formand Hr. Niels Mortensen, hvis Enke jeg formoder han ved sin Ankomst til Ulbierg har ægtet. Ved at anføre dette, hvorfore jeg vel ikke kan opvise noget, lader sig forklare deels disse Familiers Anmældel-

ſer, beels den Omhu og Kierlighed, Hr. Farſtrup har viiſt ſamme.

(22) Anders Mogensen boede i Giorup, og bleb givt med Hr. Farſtrups Søſter

(23) At Brandenborgerne have gieſtet Jylland, og ſamme endnu mindes, derom fortælles efter almindelig Sagn, at den ſkadelige og paa mange Steder Vaarſæden qvælende og ovre haandtagende Blomſt, Brandenborger eller Morgenfrue (Chrysanthemum segetum, Kornroſe) af dem ſkulde være medbragt i deres Korn; hvorvidt dette er ſandt, veed man vel ei, men at den allerede nogle Aar tilforn groede paa Svendborg Byes Marker i Overflødighed til Sædens ſtore Ødelæggelſe, og udmærkede ſig der under Navn af Svendborg Urt, eller den onde Urt, kan ſees af Ar. Berntſens Danm. og Norg. frugtb. Herlighed Pag. 96. Maaſkee den og kan være indført i øſterſøiſk Korn, ſom den dyre Tid foran Aaret 1653 har nødſaget Svendborgerne at hente.

(24) Denne mærkværdige Krigsſtorm, paa hvis Udfald Dannmarks Skiebne da beroede, gik for ſig Natten mellem 10de og 11te Febr. 1659. Samme Nat var mørk og kold, og Sneen dækkede Jorden allevegne. For ei at ſkielnes fra ſamme, havde de Svenſke iført ſig hvide Skiorter, og ſignaliſeret ſig med Enebærqviſte og andet Grønt i deres Hatte, ligeſom de og forud havde ſtyrket ſig med Brændevin og andre ſtærke Drikke, hvorved ſtørſte Delen vare beſkienkede. De Glæders Nydelſe, den Svenſke Konge havde lovet ſine Soldater ved Stadens Indtagelſe, forbyder Undſeelſe at nævne. Hoved-Angrebet ſkulde gaae for ſig mellem Veſterbroe og Langebroe, og mellem Øſterport og Caſtellet.

Den Danske Konge reed selv allevegne omkring, baade for at besørge det nødvendige, og opmuntre Borgerne og de Studerende, som med Kraft og Hæder tog Deel i Striden. Enhver var aarvaagen og bereed paa Fiendens Komme. Af Mangel paa Vaaben forsynede man sig med Stene, Træestumper og sydende Beeg og Tiære, hvormed man overslog Fienden. Stormen begyndtes nu ved Midnat. "Jugensinde, siger Vitus Bering, har Danmark seet en skiønnere Nat; hvis Anvendelse har havt saa heldige Følger for dette Rige." Man kiempede med Heltemod paa begge Sider. Den sviende Kulde synes selv at opfordre Kræfterne. Vel lykkedes det en og anden Svensk at komme op paa Volden, men blev strax kastet død tilbage. Efter yderste Anstrængelse maatte Kong Carl X. lade Stormen ophøre. Ved Østerport begyndte man først Kl. 4 om Morgenen, men ogsaa her vandt de Danske Seier. Denne Storm skal have kostet Kong Carl 3000 Mand, hvorved hans Haab om at erobre Kiøbenhavn blev ganske tilintetgiort og hans øvrige store Planer aldeles kuldkastede. Han døde Aaret derpaa den 12 Febr. i Gothenborg af en ondartet Galdefeber. Til uforglemmelig Erindring om denne saa kiekt afslagne Storm lod Kong Friderich 3. mynte de saakaldte Ebenezer-Kroner, hvis Præg er følgende: Adv. Fz paa en Klippe med Krone over, hvoromkring Ebenezer. Omskrift: 1Ul Mark Danske 1659. Rev. En Haand af Skyerne, holdende et Suærd, som afhugger en Haand, der griber efter en Krone, hvorunder 11 Febr. Omskr. Soli Deo Gloria (Gud allene Æren.)

(25) Rod Atlaskes Omhæng eller Alterklæ-

de. At Kaffa hørte den Tid blandt fremmede indførte kostbare Silkevare, som Atlask, Damask, og andet broderet og dobbelt Silketøi, sees af Kong Christian 4. Reces, hvor saadanne Luxus-Artikler forbydes mindre Formuende at bruge ved Bryllupper og anden Stads; thi 2 Bog 8 Cap. 3 Art. 11 §. hedder det: "Ingen Brud eller Brudgom maa bruge Flsiel, Caffa eller Atlask, eller deslige udi Værd, med mindre deres Formue er over 10000 Dalers Værd af Borgmester og befunden, og deres Seddel derpaa findes udgiven.

(26) 4 Advent Søndag saavelsom Palmesøndag vare i ældre Tider bestemte til Bandlysningen i Kirkerne over alle forargelige og grove Ugjerningsmænd. At Hr. Farstrup paa anmeldte Dag har taget anførte Text til sin Prædiken, bevidner hans Nidkierhed.

(27) Hr. N. J. Farstrup var en Søn af Hr. Mads Farstrups Broder, Hr. Jens i Farstrup. Han var Sognepræst til Roslev og Ryberg og Provst i Norre og Harre Herreder i Salling, død 1707.

(28) Hr. P. Thommesens Tilnavn var Siersleu, givt med Hr. Anders Resens Datter i Laastrup, blev 1687 Præst sammesteds, død 1696.

(29) Christ. Haard var Broder til Vogn Jacobsen Haard, der var givt med en Søster til Hr. Farstrups anden Kone.

(30) Christoph. Mogensen var en Broder til Hr. Farstrups anden Kone. Han boede i Rind i Lynderup Sogn og blev siden hans Eftermand i Embedet. See til Slutning Uldbjerg Præster 6.

(31) Bemeldte Kobberskat bestod deri, at alle de, som eiede Jordegods, skulde give af hver 2½ Tønde Hartkorn 3 Pund Kobber. Bisperne skulde give hver 9 Lpd. Hver Præst og Capellan efter Ligning over deres Formue 3 Lpd. Alle Kiøbstæds Indbyggere af hvert 300 Rdlrs Formue 3 Pd. Denne Skat skulde betales i 3 Aar ½ Deel aarlig udi Kobber, eller hvo, som vilde give 20 ß. for Pundet. See C. Testrups D. og M. Krigsarmatur Pag. 375 ꝛc.

(32) Peder Thygerſen var en Søn af Thyg-Pederſ. Hvaſs. See Aar 1655.

(33) Ved Sammenlæg udkommer 2822, altſaa 29 Familier for mange.

(34) De den Tid værende Præſter i Rinds Herred, hvis Dobe- eller Fornavne efter da værende Skik ikkuns nævnes, vare:

Hr. Mads Pederſen Farſtrup i Uldbierg.
" Anders Jenſen Reſen i Laaſtrup, død 1680.
" Iſaac Jenſen i Herſom fra 1670 til 86.
" Bertel Kierulff i Veſterbølle, 167[illegible]76.
" Jens Nielſen Braſen, Provſt, i Giedſted, død 1680.
" Etyge Mogenſen Hoſſum i Eveldrup, 1668 til 1703.
" Carſten Chriſtenſen Schytte i Thoſtrup, 1662-90.
" Peder Hanſen Segedorph i Hvam, død 1699.

(35) Hr. Chriſtopher Chriſtenſen Kragbek. See Optegnelſen paa Giſlum Præſter i Tillægget af Hr. L. Axelſons Dagbog. 11.

(36) Ved Anmeldelſen af Hr. Farſtrups Kornleverance til Magazinet i Aalborg erindres og de Mænd af Uldbierg Sogn, ſom ſamme Gang

have giort Vognfællig og kiørt med deres Skattekorn. De 6 første Mænd ere alle Giørup Byemænd, af hvilke Christen Mogensen, som boede i den vesterste Gaard, og Anders Mogensen, vare Præstens Svogre. Af Navnelighedens skulde man tro, at de vare Brødre, men ikke saa, da Hr. Lauritz Arelson, der siden ægtede Christens Søster, Hr. Farstrups Enke, ikke noget Sted kalder Anders sin Svoger, med hvilket Navn han ellers stedse erindrer hendes Brødre. Christen Hissel boede i store Taarup. Man seer og, at ikkun Rug og Byg er leveret af Hr. Farstrup, ligesom han og herimed maatte hielpe Hr. Christopher. NB. 7 Skiepper til en Tønde efter den Tids Aalborg Maal, hvorom siden mere.

(37) Denne Notize, som jeg har fundet bag i Dagbogen, har jeg indrykket her efter Tidsfølgen. Thoger Lassen eiede Ryslet og Vesley Ladegaard uden for Aalborg. Han var Fader til Peder Thogersen Lassen, Cancellieraad, og af Kong Christ. 6. 1731 adlet med Navnet de Lasson, som forunden Ryslet eiede Gudumlund, Herningsholm, Dybvad, Vosborg og Ruballegaard. Hans Søn, Mathias de Lasson, og Søn igien, Peder de Lasson, have eiet Biørnsholm.

(38) Mogens Christensen Giørup var Hr. Farstrups anden Kones Broderson.

(39) Maren Christensdatter Haard, som Hr. Farstrup havde taget til sig, (see 15 August 1675) var en Datter af den ulykkelige Christen Haard paa Raadrup. Hun fulgte med Hr. Farstrups Enke til Vesterbelle Præstegaard, hvor Hr. Lauritz Axelson 1696 giorde hendes Bryllup

med Hr. Christen Mortensen Holst til Kuuns og Alstrup i Gislum Herred.

(40) Hr. Farstrups anden Kones Søster var Agatha Mogens Datter.

(41) En Palm var efter gammel Længdemaal 3½ Tommer, og altsaa 14 Palm 47½ Tom, ikke fuldt 2 Sællandske Alen eller 48 Tommer, som synes ikkuns lidet Maal. 10 Jydske eller Hamborgske Alen vare lige med 9 Sællandske. S: Ar. Berntsen D. og N. frugtb. Herl. 4 B. 542 om Alen og Palmemaal.

(42) Hr. Christen Andersen Resen var Capellan hos sin Fader i Lagstrup, og fik Kalbet efter ham, død 1686. See L. Axelsons Dagbog. 1686.

(43) Hr. J. P. Farstrup var Sognepræst til Farstrup og Alstrup og tillige Provst i Sler Herred.

(44) M. N. Vammen var en Søn af afg. Hr. Niels Madsen i Vammen og Hr. Agerstrups Sønneson.

(45) Christen Ugelrise, som blev gift med Grethe Geerts Datter, var en formuende Handelsmand i Viborg. Han har tilligemed Raadstueskriver Johannes Erichsen, som første Gang var gift med hans Søster Karen Ugelrise, givet en smuk garmet Messing Lysekrone til Graabrødre Kirke i Viborg. Han døde den 6 Juni 1713, over 80 Aar gammel.

(46) Axel Mogensen Skov var gift med Anne Claus Datter Reenberg, og havde i mange Aar været Forpagter paa Lyderuppgaard og andensteds, levede tilsidst af sine Midler i Viborg, hvor han døde den 14 April 1715.

(47) Hr. Gabriel Christopherſen var Sognepræſt til Blære og Eidrup i 31 Aar, Proſt i Aars Herred i 21 Aar, død 1679, 63 Aar gl.

(48) Hr. Albret Jenſen Farſtrup var en Søn af Hr. Karſtrups Broder Hr. Jens i Farſtrup. Han blev ſin Fader adjungeret og ordineret den 22 Decb. 1675, og ſiden 1678 efterfulgte ham ſom Sognepræſt til Farſtrup og Aiſtrup, død 1694.

(49) Hr. Peder Andersen Bogvad var adjungeret og ſuccederede Hr. Jens Nielsen Braſen, Proveſt i Giedſted, hvis Datter han fik til ægte. See Hr. L. Axelſons Dagbog den 24 Marts 1699. 7 Jan. 1702.

(50) Ved Hartkorn forſtaaes ei her et viſt Jordmon eller Areal af Ager og Eng med mere, men Korn in natura, ſom betaltes deraf i Skat, Tiende og anden Afgivt. Iſær blev Rug og Byg kaldet Hartkorn (Haartkorn), ſom de Slags, der vare haarde og tunge i ſig ſelv, og derfor blev regnet for fuldt Korn, og ansat for Hartkorn-Havre derimod, ſom lettere, løſere og ringere af Værd, blev regnet 2 ſtrøgne Tønder til 1 Tønde Hartkorn, og hvoraf endnu kommer Brugen hos Landmanden i nogle Jydſke Egne at maale en Tønde Havre enten med løſt eller haardt Maal, da det første er ikkun 8, men det ſidſte 12 ſtrøgne Skiepper til 1 Tønde. Tillige for at ſee, om Hr. Mads Farſtrups Regning er rigtig, maa man vide, at i hans Egn og Tid brugtes kun 7 Skiepper til 1 Tønde. Næſten hver Egn havde da ſit ſæregne Tøndemaal. Saaledes regnede man i Mors 20, Thye 18, Salling og Vendſyſſel 12, Lundenæs og Bøvling Amt, eller det meſte af Harſyſſel 10, Himmerſyſſel eller Viborg

Maal 7½, Ommersyssel eller Aalborg Maal 7 Skiepper til een Tønde. Sælland, Lolland og Falster brugte kun 6 Skiepper til een Tønde: I Fyen derimod med Langeland og Ærø-, Lou-, Jelling og Varsyssel i Jylland, havde man 8 Skiepper til 1 Tønde, hvilket sidste Maal, som det rigtigste og forholdsmæssigste, blev lagt til Grund baade ved Landopmaalingen 1681 og ved Tondemaal-Justeringen 1683. Riberhuus Lehn havde en egen Tønde for sig selv. Ellers var en Ørte det almindelige Maal, hvortil regnedes af Rug 10, Byg 12 og Havre 20 strøgne Skiepper. For at undgaae denne Uovereensstemmelse, og indføre en almindelig Lighed i Maalet, lod Kong Christian 4. forfærdige og befale et nyt Tondemaal med paabrændte 3 Løver og Aarstal 1602, men det kom ei i almindelig Brug. See C. Testrups Krigsarmatur 258 og 409. Item Ar. Berntsens Tract om Maal og Vægt. Nogle have regnet Rindsherred til Ommersyssel, men det hører egentlig til Himmersyssel, og grændser til Morlyngherred i Ommersyssel. Man seer, at Hr. Farstrup har brugt Ommerbo- eller Aalborg Maal.

(51) Alt beregnet til enkelte Tønder à 7 Skiepper til Tønden, ligesom ovenfor.

Til Slutning vil jeg tilføie en kort Optegnelse paa de Præster, der siden Reformationen have været til Uldbierg og Lynderup Sogne, og have været Hr. Mads Pedersen Farstrups For- og Eftermænd, og da er

1. Hr. Anders Brasen den første lutherske Sognepræst i Kaldet. Efter ham kom hans Søn

2. Hr. Jens Andersen Brasen. Denne Præstefamilie var beslægtet med de Brasener, der baade før og efter Reformationen havde vedligeholdt sig Mand efter Mand i Giedsted Kald indtil 1699, da Birgithe Brasen, en Datter af Hr. Jens Nielsen Brasen i Giedsted, døde. 1506 var Hr. Jon Brasen Sognepræst til Lunns, Alstrup, Ullitz og Foulum, som 38 derefter 1544 kunde vidne om Torup Præstegaard i Farsøe Sogn. (See Tillægget i Hr. L. Arelsons Dagbog Aar 1544.) Han var af samme Familie. Hr. Willum Brasen, der omtrent 1560 var efter bemeldte Lunns Kalds Deling første Sognepræst til Ullitz og Foulum, var Broder til Hr. Jacob Brasen i Giedsted. Efter Hr. J. Anders. Brasen i Uldbierg kom

3. Hr. Jens Christopherſen, ellers kaldet i Almindelighed Hr. Christopher.

4. Hr. Niels Mortensen, eller Morten Lang, døde 1634, og var uden Tvivl gift med Karen Mads Datter, der siden ægtede hans Eftermand.

5. Hr. Mads Pedersen Farstrup, Forfatter til denne korte Dagbog, død 1684. See hans Levnet foran.

6. Hr. Christopher Mogensen Sundstrup er født 1636 i Sundstrup i Uldbierg Sogn, hans Fader var Mogens Christopherſen, Ridefoged eller Forvalter ved Lynderupgaard og Eskier i Salling, Moderen Mette Jbs Datter. 1674 den 19 Juli giftede han sig med Hr. M. P. Farstrups Datter Margrethe, og boede i Rind i

Lynderup Sogn, indtil han 1684 den 27. August blev ordineret til Sognepræst til Uldbierg og Lynderup, og var der den første Vicepastor efterat Kaldet blev lagt til Viborg Biskops Indkomster. Han døde 2 Aar derefter den 25 August, begravet den 2 Septb. 1686 i hans Alders 50 Aar. Hans ovenmeldte Hustrue var kort tilforn død i samme Aar den 14de, begravet den 21. Mai, 46 Aar gammel. En Datter, Mette, blev 1695 givt med Johannes Erichsen, Raadstueskriver i Viborg.

7. Hr. Morten Mortensen Veis er fød i Randers 1656, blev Sognepræst til Uldbierg 1686 og efter 18 Aar i Embedet døde den 28 Decbr. 1703, 47 Aar gammel, begravet den 8 Jan. 1704.

8. Hr. Mads Lauritzen Aabye kom til Kaldet 1704. 1706 den 2 Martii tildrog sig med ham denne synderlige Hændelse: Malvr Levetzov til Ørslev Kloster og Nestrup ved Aalborg fandt Fornøielse i med sin Tiener og Kudsk at overfalde Præsten skar uden for Præstegaarden i Uldbierg med Hug og Slag og træde ham under Fødder, blot fordi han havde lastet at bemeldte Herres Tiener havde skudt hans Hund. Efter denne nedrige Mishandling laae Præsten nogen Tid syg. Han fandt sig siden misfornøiet i Uldbierg, resignerede 1715, blev Skibspræst, og døde samme Aar ved Stralsund.

9. Hr. Christen Kirketerp blev den 13 Septbr. 1715 ordineret, og efter 36 Embedsaar døde 1751, og hviler med sin 3die Hustrue under en Lugsteen paa Uldbierg Kirkegaard.

10. Hr. Jonas Christian Wassard. 1769 afbrændte Vaaningshuset af Præstegaarden, hvorved den ældre Ministerialbog blev øde-

laat. Han døde 1777 efter 26 Embeds-Aar, og med sin Hustrue ligger begravet paa Uldbierg Kirkegaard, erindret ved en Lilgsteen.

11. Hr. Friderich Christian Lassøn er fød i Kiøbenhavn den 13 August 1751, hvor hans Fader Rasmus Lassøn var Kongl. Toldskriver, Moderen Louise von Ham. 1769 blev han privat dimitteret. Aaret derpaa tog han Exam. philosophicum med Laudab. Den 21 Jan. 1777 Attestats ligeledes med Laud. Den 12 Septbr. derpaa blev han af Biskop Rottbøll kaldet til Sognepræst for Uldbierg og Lynderup. Den 30 Octbr. holdt han sin Dimissprædiken med bedste Caracteer, og den 18 Novb. bemeldte Aar 1777 ordineret til Embedet. 1782 forflyttet til Ørbye og Hallenslev Sogne i Sælland.

12. Hr. Adam Gotlob Jahn er fød 1747 i Fyen, hvor hans Fader Hr. Friderich Jahn var Sognepræst til Kiølstrup og Agedrup i Bierge Herred. 1766 blev han dimiteret fra Odense Skole. Han reiste derpaa til Norge, og efter nogle Aars Ophold derfra til London, hvorfra han drog tilbage, og 1777 tog Attestats. Aaret derpaa blev han Hører ved Coldings latinske Skole, og 5 Aar derefter af Biskop Tetens 1783 kaldet til Sognepræst for Uldbierg og Lynderup, hvor han forblev til 1798, da han blev befordret som Sognepræst til Vester- og Østerbølle Sogne.

13. Hr. Lauritz Høy Blich er fød den 29 Octbr. 1756 i Sarkiøbing i Lolland, hvor hans Fader Jens Blich var en velhavende Kiøbmand. 1771 blev han sat i Nyekiøbings latinske Skole, hvor han forblev til 1777, da han samme Aar blev dimiteret som Privatist fra Kiøbenhavn. 1781 tog han Attestats, i hvilken Tid

Udgivet af
DANSK HJEMSTAVNS-ARCHIV
forlaget KOCH & LINDSØ

fototeknisk optryk

Århus 1979